

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 15-16 maja 2016 roku na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie Filii Społecznej Akademii Nauk w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

– przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Stefan Wrzosek – członek PKA
- prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Wiktor Kordyś – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Wizytacja na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi (poprzednia nazwa Wydział Zamiejscowy w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi) na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2010 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała PKA Nr 945/2010 z dnia 23 września 2010 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier, przedstawicielem Koła Naukowego, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi - przedstawicielami otoczenia gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżnia jąco	w pełni	znaczą co	częściow o	niedostatecz nie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.
1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*
1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.
1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.
1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do

którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub

instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku „zarządzanie” na studiach I i II stopnia wpisuje się w Misję i Strategię Rozwoju Uczelni i Wydziału, które skoncentrowane są na przygotowaniu absolwentów do pracy zawodowej w zakresie zarządzania, uzyskanie przez nich kompetencji społecznych pozwalających na skuteczne uczestniczenie w procesach zarządczych. Zgodnie z tymi dokumentami, kształcenie na kierunku „zarządzanie” ma charakter aplikacyjny, budujący wiedzę w kontekście praktyki, co odpowiada wymogom współczesnego rynku pracy, a czemu sprzyjają zawodowe powiązania części kadry naukowo-dydaktycznej. Równocześnie, zgodnie z celem profilu ogólnoakademickiego, program zawiera aspekty przygotowania do pracy badawczej w zakresie zarządzania, którą studenci mogą realizować na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie. Program ma charakter autorski, jest inspirowany przez europejskie standardy programowe w tej dziedzinie i opiera się na doświadczeniu kadry naukowo-dydaktycznej.

Najistotniejsze wyznaczniki tożsamości kierunku *zarządzanie* osadzone są w indywidualnym podejściu do studenta, otwartości na otoczenie społeczno-gospodarcze i innowacje, rozwijaniu zdolności do efektywnej i skutecznej międzykulturowej współpracy, doskonaleniu postaw przedsiębiorczych oraz globalnego ujmowania charakteryzowanych problemów. W tak syntetycznie opisaną koncepcję kształcenia wyraźnie identyfikuje się kluczową rolę dwóch zintegrowanych czynników. Są nimi: przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy oraz osiąganie przez nich stosownych kompetencji społecznych, między innymi w zakresie współdziałania w różnych strukturach życia społecznego.

Koncepcja kształcenia uwzględnia także założenia strategii Uczelni i Wydziału, które stanowią o tym, że studenci nabywają kompetencji pożądaných na rynku pracy. W procesie kształcenia rozwija się w nich potrzebę ciągłego uczenia się i doskonalenia zwłaszcza w obszarze przedsiębiorczości, wpaja wysokie standardy w zakresie etyki pracy zawodowej ale także rozbudza otwartość wobec nowych rozwiązań.

Zgodnie ze strategią Uczelni i Wydziału, kształcenie na kierunku *zarządzanie* ma charakter aplikacyjny, budujący wiedzę w kontekście praktyki, co odpowiada wymogom współczesnego rynku pracy, a czemu sprzyjają zawodowe powiązania części kadry naukowo-dydaktycznej.

Obecny kształt programów i planów kształcenia na kierunku *zarządzanie* jest rezultatem

współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi. W procesie tworzenia koncepcji kształcenia, poprzez konsultację z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego określony został m.in. profil kwalifikacyjny absolwenta, oferta w zakresie proponowanych specjalności oraz dobór treści w przedmiotach specjalnościowych. Wszystko po to, aby zapewnić studentom nowoczesne wykształcenie, stwarzające dobre podstawy do wejścia na rynek pracy. Dotyczy to potrzeby koncentracji nie tylko na wysokiej jakości kształcenia, ale także na rozwijaniu kwalifikacji i postaw pozwalających na szybkie reagowanie na zmiany.

1.2.

Działania nakierowane na rozwój kierunków kształcenia prowadzonych w jednostce wynikają z celów określonych w Strategii Wydziału i odpowiadają standardom jakości kształcenia przyjętym w Wewnętrznym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia. Rozwój ocenianego kierunku studiów związany jest z systematycznym włączaniem do procesu kształcenia nowych osiągnięć wiedzy z zakresu dyscyplin, do których został on przyporządkowany, a w szczególności nauk o zarządzaniu. Znajduje to wyraz w weryfikacji treści programowych i stosowanych metod dydaktycznych oraz zakresie zalecanej studentom literatury przedmiotu. Doskonalenie procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów zmierza do dostosowania go do zmian społecznych i gospodarczych oraz potrzeb rynku pracy. Rozwój kierunku kształcenia odbywa się m. in. przez opracowywanie nowych specjalności odpowiadających potrzebom lokalnego rynku pracy oraz kierunkowi rozwoju dyscypliny nauki o zarządzaniu. W procesie dostosowywania treści i form kształcenia szczególne znaczenie mają sugestie płynące z konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi. Plany rozwoju kierunku związane są także z zamierzonym tworzeniem interdyscyplinarnych zespołów badawczych oraz rozwojem naukowym kadry, która będzie w stanie przenosić efekty prac badawczych i poszerzoną wiedzę na proces kształcenia.

Plany rozwoju kierunku we właściwym zakresie uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinie nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego i gospodarczego, a w szczególności rynku pracy

1.3

Oceniany kierunek studiów został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, zgodnie z jego opisem w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia zostały przyjęte uchwałą Senatu SAN Nr 4 z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia (zatwierdzenia) efektów kształcenia dla programu kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku „zarządzanie” o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej we wszystkich jednostkach organizacyjnych Uczelni prowadzących ten kierunek, a dla studiów II stopnia – uchwałą SAN Nr 41 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie określenia (zatwierdzenia) efektów kształcenia dla programu kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku „zarządzanie” o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej we wszystkich jednostkach organizacyjnych Uczelni prowadzących ten kierunek. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, zostały przyporządkowane do dziedziny nauk ekonomicznych oraz dyscyplin: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów prawidłowo przyporządkowała go do obszaru kształcenia oraz właściwie wskazała dziedzinę nauki i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się przyjęte dla niego efekty kształcenia kierunku.

Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym POL-ON informacja o prowadzonym kształceniu na kierunku zarządzanie wskazuje, że kierunkowe efekty kształcenia są przypisane tylko do jednej dyscypliny: nauki o zarządzaniu (Obszar nauk społecznych/dziedzina nauk ekonomicznych), co jest sprzeczne z informacjami zawartymi w Uchwale Senatu nr 4 z dnia 2 kwietnia 2012 roku.

1.4.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku dla studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały

opracowane w oparciu o opis obszarowych efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego w obszarze kształcenia nauk społecznych. Na studiach pierwszego stopnia przyjęto 27 efektów w zakresie wiedzy, 21 w zakresie umiejętności oraz 12 w zakresie kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia zostały odniesione do wszystkich obszarowych efektów kształcenia, przy czym dla poszczególnych efektów kierunkowych wskazano od jednego do trzech przyporządkowań. Na studiach drugiego stopnia przyjęto 23 efekty w zakresie wiedzy, 22 w zakresie umiejętności oraz 11 w zakresie kompetencji społecznych. Także w tym przypadku kierunkowe efekty kształcenia zostały odniesione do wszystkich obszarowych efektów kształcenia i dla poszczególnych efektów kierunkowych wskazano od jednego do trzech przyporządkowań.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów opracowała także matryce efektów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, w których wskazano w ramach jakich przedmiotów realizowane są poszczególne kierunkowe efekty kształcenia. Określają one w szczególności sumę wskazań odnoszącą się do liczby przedmiotów, w ramach których dany efekt jest realizowany. Matryce te pozwalają stwierdzić, że program kształcenia na ocenianym kierunku studiów zapewnia realizację wszystkich przyjętych przez Uczelnię efektów kształcenia dla kierunku zarządzanie.

Wszystkie kierunkowe efekty kształcenia mają pokrycie w przedmiotowych efektach kształcenia. Efekty przedmiotowe są spójne z efektami kierunkowymi i stanowią ich uszczegółowienie.

Dla każdego przedmiotu opracowano efekty przedmiotowe w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które stanowią uszczegółowienie efektów kierunkowych. Zawarte są one w sylabusach opracowanych dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie studiów. Wskazane są odniesienia efektów przedmiotowych w każdym z trzech ich zakresów do efektów kierunkowych i obszarowych.

Efekty kształcenia przyjęte dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób zrozumiały, z zastosowaniem terminologii typowej dla języka nauki poszczególnych dyscyplin naukowych. Możliwe jest sprawdzenie ich realizacji przy zastosowaniu narzędzi i procedur przewidzianych w ramach WSZJK. Przystępność sformułowania efektów kształcenia dla studentów potwierdzili ich przedstawiciele uczestniczący w pracach Komisji Programowej kierunku. Podlegała ona także ocenie studentów w badaniu ewaluacyjnym dotyczącym efektów kształcenia. Sposób sformułowania efektów kształcenia pozwolił na stworzenie czytelnego systemu ich weryfikacji, który jest opisany w sylabusach przedmiotów oraz w Regulaminie Studiów.

Efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych do realizacji przedsięwzięć badawczych, w przyszłej pracy zawodowej oraz w dalszej edukacji jak np. efekt dla studiów I stopnia K_K09 (wykazuje gotowość do samodzielnego zdobywania i doskonalenia wiedzy oraz profesjonalnych umiejętności badawczych.), zaś dla studiów drugiego stopnia efekt K_K06 (wykazuje gotowość do samodzielnego zdobywania i doskonalenia wiedzy oraz umiejętności profesjonalnych w warunkach procesów integracyjnych w Europie i globalizacji na świecie). Na studiach pierwszego stopnia efekty te zostały przypisane efektom przedmiotowym takich przedmiotów, jak np. Badania marketingowe, Proseminarium, Seminarium dyplomowe oraz przedmioty specjalnościowe, a na studiach drugiego stopnia są to np. Zarządzanie strategiczne, Zarządzanie procesami, Proseminarium, Seminarium dyplomowe, Budowanie i kreowanie marki, Analiza porównawcza systemów gospodarczych oraz przedmioty specjalnościowe.

Efekty kształcenia opracowane dla ocenianego kierunku studiów są spójne ze wszystkimi efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego kierunek ten został przyporządkowany. Efekty zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.

Efekty kształcenia założone dla ocenianego kierunku zostały zamieszczone w sylabusach przedmiotów. W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA efekty te, są spójne z efektami przyjętymi dla kierunku zarządzanie. Pozytywnie odnieśli się oni do treści kształcenia przedstawianych w toku zajęć dydaktycznych, które w ich ocenie pokrywają się z obszarem nauki przypisanym wizytowanemu kierunkowi. W ocenie studentów efekty kształcenia w sylabusach zostały

sformułowane w sposób zrozumiały. Dodatkowo są one prezentowane podczas pierwszych zajęć każdego z przedmiotów, także w formie wyciągu z sylabusów przekazywanego studentom. Na podstawie analizy sylabusów należy stwierdzić, iż opis efektów zawiera wyszczególnienie osiągniętej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ocenie studentów treści kształcenia koncentrują się przede wszystkim na pogłębianiu wiedzy, ale uwzględniają także zdobywanie umiejętności i kompetencji. Należy jednak zwrócić uwagę, iż studenci nie mają świadomości tego, że studiują w ramach profilu ogólnoakademickiego. Nie zostali oni także zaznajomieni z charakterystyką tego profilu.

1.5

1.5.1. Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów

1.5.2

Treści programowe ujęte zostały w sylabusach przedmiotów, które zostały opracowane dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów. Treści programowe zostały powiązane z efektami kształcenia poprzez ich odniesienie w pierwszej kolejności do efektów przedmiotowych określonych w sylabusach a następnie zestawienie w macierzach wszystkich przedmiotów z kierunkowymi efektami kształcenia.

Treści programowe zawarte w sylabusach są odpowiednio rozwinięte i zawierają informację o zakresie wiedzy z danego przedmiotu przekazywanej w ramach procesu kształcenia. Treści te ujęte są z reguły w ramach kilkunastu zagadnień. Obejmują one problemy stanowiące aktualny dorobek naukowy z dyscyplin naukowych, z którymi powiązane są efekty kształcenia. W odniesieniu do przedmiotów realizowanych z zastosowaniem różnych form zajęć treści programowe zostały pomiędzy nie odpowiednio podzielone. Sylabusy zawierają także zestawienie literatury przedmiotu z podziałem na podstawową i uzupełniającą.

Zastrzeżenia budzi kwestia stopnia dostosowania treści programowych z przedmiotu Metody ilościowe w zarządzaniu do przyjętych dla niego efektów kształcenia oraz dostosowania treści programowych do oczekiwanych kwalifikacji absolwenta. Podstawowym problemem jest realizacja treści programowych z zakresu matematyki, które są przydatne do kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z przyjętymi dla niego efektami kształcenia i uwzględniają aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.

1.5.3.

Metody kształcenia stosowane w celu zapewnienia realizacji programu kształcenia określone zostały w sylabusach przedmiotów. Zostały one z reguły wyodrębnione dla zajęć prowadzonych w formie wykładu oraz w formach aktywnych (ćwiczenia i in.). Wykłady prowadzone są najczęściej jako wykład werbalny przy wspomaganiu prezentacją multimedialną. Natomiast na ćwiczeniach stosowane są: dyskusja, rozwiązywanie zadań, interpretacja zjawisk zachodzących w rzeczywistości gospodarczej, prezentacje, dyskusja dydaktyczna, praca w grupach, praca z podręcznikiem, metoda seminaryjna, metody analizy przypadków, przygotowanie i prezentacja projektów oraz referatów. Na studiach niestacjonarnych dużą wagę przywiązuje się do pracy własnej studenta w okresie pomiędzy zjazdami.

W ramach zajęć z bezpośrednim udziałem wykładowcy i studentów zwraca się uwagę nie tylko na przekaz wiedzy, ale także kształtowanie umiejętności studentów w zakresie samodzielnej pracy ze wskazywanymi materiałami źródłowym, polegające na przygotowaniu krótkich informacji o charakterze naukowym, krytycznej ocenie literatury, dyskusji oraz projektów. Prowadzący zajęcia nauczyciele akademicki stosują także metody, które przygotowują studenta do samodzielnego uczenia się (np. analizy przypadków, projekty indywidualne i grupowe). Znajduje to potwierdzenie w macierzach efektów kształcenia – na studiach pierwszego stopnia efekt K_K09 (wykazuje gotowość do samodzielnego zdobywania i doskonalenia wiedzy oraz profesjonalnych umiejętności badawczych) został przyporządkowany ponad 20 przedmiotom. Natomiast na studiach drugiego stopnia efekt K_K06 (wykazuje gotowość do samodzielnego zdobywania i doskonalenia wiedzy oraz umiejętności profesjonalnych w warunkach procesów integracyjnych w Europie i globalizacji na świecie) został przyporządkowany 13 przedmiotom.

Program kształcenia na ocenianym kierunku uwzględnia rozwijanie u studentów kompetencji przydatnych do prowadzenia badań, w tym: formułowanie problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań. Program kształcenia na studiach drugiego stopnia zapewnia studentom udział w badaniach naukowych poprzez seminaria dyplomowe, których efektem ma być praca magisterska o charakterze badawczym, jak również współpracę w realizowanych przez katedry projektach badawczych. Efekty kształcenia związane z przygotowaniem do prowadzenia badań i udziałem w badaniach studenci realizują w ramach takich przedmiotów, jak np. Badania marketingowe, Zarządzanie procesami, Zarządzanie strategiczne, Badania operacyjne, Metody ilościowe w zarządzaniu, Proseminarium, Seminarium dyplomowe, Praca dyplomowa, przedmioty specjalnościowe i specjalizacyjne. Część studentów doskonali swoje umiejętności w zakresie prowadzenia badań także poprzez realizację dodatkowych zadań – udział w konferencjach, seminariach, pracę w kole naukowym.

Metody kształcenia stosowane na ocenianym kierunku umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i skłaniają do samodzielnego uczenia się. Na studiach pierwszego stopnia pozwalają na przygotowanie do prowadzenia badań, a na studiach drugiego stopnia zapewniają udział w prowadzeniu badań naukowych.

W opinii studentów, w ramach wizytowanego kierunku wykorzystywane są zróżnicowane metody kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wskazali na wykorzystywane metody podawcze (zwłaszcza informacyjne oraz konwersatoryjne). W trakcie zajęć ćwiczeniowych wykorzystywane są także metody aktywizujące. Najczęściej wykorzystywane są metody o charakterze konwersatoryjnym, ale także praca w grupie, czy zadania projektowe. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się zarówno do metod wykorzystywanych podczas zajęć wykładowych, ćwiczeniowych oraz konwersatoryjnych. W ocenie studentów wszystkie ze stosowanych metod wymagają samodzielnego uczenia się, a dodatkową motywację w tym względzie stanowi weryfikacja częściowa oraz końcowa w ramach każdego z przedmiotów. Stosowane metody dydaktyczne należy ocenić jako adekwatne do potrzeb studentów.

1.5.4.

Studia pierwszego stopnia na kierunku *zarządzanie* trwają 3 lata (6 semestrów), a studia drugiego stopnia 2 lata (4 semestry).

Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi 2288, a na studiach niestacjonarnych 1393. Przedmioty ogólnouczelniane realizowane są na studiach stacjonarnych w wymiarze 524 godziny (279 na studiach niestacjonarnych), w tym 252 (95) przypada na język obcy. Na przedmioty podstawowe i kierunkowe przewidziano łącznie 975 godzin (580), przedmioty do wyboru 183 godziny (108), proseminarium i seminarium 87 godzin (62), a przedmioty specjalnościowe 519 godzin (364).

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi 1531-1543 godzin w zależności od specjalności, a na studiach niestacjonarnych (903-906). Przedmioty ogólnouczelniane realizowane są na studiach stacjonarnych w wymiarze 58 godzin (48 na studiach niestacjonarnych). Na przedmioty podstawowe i kierunkowe przewidziano łącznie 651 godzin (396), przedmioty do wyboru 258 godzin (118), proseminarium i seminarium 117 godzin (52), a przedmioty specjalnościowe 447-459 godzin (278-282).

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów przewiduje łączną liczbę 180 punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów pierwszego stopnia, a program studiów drugiego stopnia – 122 punkty ECTS. Na studiach pierwszego stopnia minimalna liczba punktów niezbędna do zaliczenia semestru/roku wynosi odpowiednio: 30/60 punktów ECTS. Natomiast na studiach drugiego stopnia po 30 punktów w trzech pierwszych semestrach i 32 w ostatnim.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów dokonała kalkulacji nakładu czasu pracy niezbędnego do uzyskania kwalifikacji wynikających z przyjętych dla kierunku efektów kształcenia. Zastosowano przelicznik liczby godzin do punktów ECTS: 25 godzin pracy studenta = 1 punkt ECTS. Odpowiednie zestawienia zostały przedstawione w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Kalkulacja ta obejmuje godziny realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim oraz pracę własną studenta, w tym związaną z prowadzonymi badaniami naukowymi. Uwzględniono w szczególności takie elementy, jak: przygotowanie się do zajęć, przygotowanie

esejów/prezentacji/referatów, wykonanie projektów, zapoznanie z literaturą podstawową, pisemna praca zaliczeniowa, przygotowanie do egzaminu, przygotowanie do zaliczenia.

Czas trwania studiów jest wystarczający dla realizacji przewidzianych w programie kształcenia treści programowych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, zarówno w czasie zajęć programowych, jak i indywidualnej pracy każdego studenta.

1.5.5.

Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia do przedmiotów wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów przypisane zostało 96 punktów ECTS, a na studiach niestacjonarnych 67 punktów. Do przedmiotów z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów 74 punkty. Dla przedmiotów o charakterze praktycznym na studiach stacjonarnych liczba punktów wynosi 25,5, natomiast na studiach niestacjonarnych 20,5. Za przedmioty niezwiązane z kierunkiem studiów oraz zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia na innym kierunku studiów studenci otrzymują łącznie 26 punktów ECTS. Do zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych przypisano 6 punktów. Przedmioty do wyboru przez studenta obejmują łącznie 92 punkty, w tym 40 za przedmioty specjalnościowe. Do języka obcego przypisano 12 punktów a do wychowania fizycznego 2.

Studenci studiów stacjonarnych drugiego stopnia uzyskują w ramach przedmiotów wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów w zależności od specjalności 68 lub 66 punktów ECTS, a na studiach niestacjonarnych 43 punkty. Do przedmiotów z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów przypisano 47 punktów. Dla przedmiotów o charakterze praktycznym na studiach stacjonarnych liczba punktów wynosi 11,5, natomiast na studiach niestacjonarnych 10,5. Za przedmioty niezwiązane z kierunkiem studiów oraz zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia na innym kierunku studiów studenci otrzymują po 5 punktów. Przedmioty do wyboru przez studenta obejmują łącznie 52 punkty, w tym 36 za przedmioty specjalnościowe. Do języka obcego i wychowania fizycznego przypisano po 1 punkcie, a do seminarium magisterskiego 18 punktów ECTS.

Na studiach pierwszego stopnia do modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki właściwej dla ocenianego kierunku studiów, które służą do zdobywania przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych przypisano 96 punktów ECTS, tj. powyżej 50% ich ogólnej liczby. Natomiast na studiach drugiego stopnia moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki właściwej dla ocenianego kierunku studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych mają łącznie 68 punktów ECTS, tj. powyżej 50% ich ogólnej liczby.

Punktacja ECTS przyjęta na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa.

1.5.6.

Studenci studiów pierwszego stopnia ocenianego kierunku mają możliwość dokonywania wyboru zajęć, dla których łączna liczba punktów ECTS wynosi 92. Stanowi to 51% ich ogólnej liczby. W grupie tej mieszczą się w szczególności moduł przedmiotów specjalnościowych, praktyki zawodowe, proseminarium i seminarium oraz język obcy.

Program kształcenia na studiach drugiego stopnia umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze 58% ich łącznej liczby (wybór modułów kształcenia obejmuje 71 punktów ECTS). Przedmiotem wyboru są w szczególności moduły specjalnościowe oraz seminarium magisterskie.

Studenci wizytowanego kierunku uważają, iż co do zasady mają możliwość wyboru przedmiotów, poprzez wybór specjalizacji, a także seminarium oraz języka obcego. W każdym semestrze studenci dodatkowo mają możliwość wyboru przedmiotu fakultatywnego – wybieranego przez studentów. Jednakże wybór ten, w ich opinii, w zakresie przedmiotu fakultatywnego odbywa się poprzez dostosowanie się do woli większości studentów. Należy zatem stwierdzić, że swoboda wyboru jest ograniczona – co krytycznie określiła także część studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA. W zakresie seminarium studenci mogą dowolnie wybrać wskazanego przez siebie opiekuna

pracy, natomiast w zakresie języków obcych studenci mogą wybrać zarówno język jak również jego poziom zaawansowania.

1.5.7.

Formy zajęć dydaktycznych stosowane na ocenianym kierunku studiów zostały dostosowane do ogólnoakademickiego profilu kształcenia, przyjętych efektów kształcenia oraz treści programowych. Stosowane są następujące formy zajęć: wykłady podawcze, wykłady konwersatoryjne, konwersatoria, laboratoria (informatyczne), ćwiczenia audytoryjne, warsztaty, proseminaria, seminaria, praktyki zawodowe. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia udział zajęć prowadzonych w formie wykładów wynosi 47%, a na studiach niestacjonarnych 48%. Natomiast na studiach drugiego stopnia udziały te kształtują się odpowiednio na poziomie 55-57% i 46-53%. Pozostałe zajęcia prowadzone są w ramach aktywnych form zajęć. Duży wymiar godzin zajęć specjalizacyjnych oraz proseminarium i seminarium pozwala na przekazywanie studentom pogłębionej wiedzy, kształtowanie umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Wykłady odbywają się w grupach obejmujących wszystkich studentów danego rocznika studiów. Zajęcia ćwiczeniowe prowadzone są w grupach liczących od 25 do 35 studentów. Grupy laboratoryjne i językowe liczą 15-20 osób. W przypadku wykładów z przedmiotów w ramach specjalności zajęcia odbywają się tylko dla studentów danej specjalności.

Należy wskazać, że w programie kształcenia przewidziano również zajęcia o charakterze praktycznym (w tym zajęcia laboratoryjne, projektowe i warsztatowe) przygotowujące studentów do wykonywania pracy zawodowej. Zajęcia te prowadzone są na ogół przez osoby z doświadczeniem zawodowym w danym obszarze.

Jednostka nie prowadzi na kierunku *zarządzanie* kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja oraz proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a w szczególności przygotowanie do prowadzenia działalności badawczej.

Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA odnosili się do organizacji zajęć pozytywnie, aczkolwiek wskazano, iż plan zajęć na kolejny semestr jest przesyłany dosyć późno, tj. tuż przed rozpoczęciem semestru, co może utrudniać planowanie tygodnia pracy. Studenci pozytywnie ocenili dobór przedmiotów, przypisany im nakład pracy, a także ich sekwencyjność. W ocenie studentów liczebność grup ćwiczeniowych jest odpowiednia. Należy podkreślić, że nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów także poza wyznaczonymi godzinami zajęć dydaktycznych - drogą elektroniczną. Studenci mogą ubiegać się o przyznanie Indywidualnego Planu Studiów i Programu Nauczania, określonego w §36 Regulaminu Studiów. Celem tej regulaminowej instytucji jest rozszerzenie i wzbogacenie wiedzy studenta w ramach studiowanego kierunku. Plan ten przyznawany jest przez Dziekana na pisemny wniosek studenta. W przypadku przyznania indywidualnego toku, studentowi zostaje wyznaczony opiekun naukowy. Studenci wizytowanego kierunku wskazali, iż znają tę instytucję regulaminu, jednakże do tej pory nie mieli potrzeby jej wykorzystywania. Tym niemniej pozytywnie należy ocenić fakt poinformowania studentów o takiej możliwości.

1.5.8.

Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia przewiduje realizację praktyki zawodowej w wymiarze 150 godzin. Jest ona realizowana po trzecim semestrze studiów. Głównym celem praktyk studenckich jest praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności nabytych w ramach studiów. Zasady odbywania praktyk regulują: obowiązująca w ramach WSZJK procedura P-11 oraz Regulamin praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku *zarządzanie*. Za praktykę zawodową zgodną z kierunkiem studiów na kierunku *zarządzanie* uznaje się praktykę w organizacjach o różnym profilu działalności na podstawie umowy o organizację praktyk lub na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, itp., bądź też zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. Uczelnia wspiera organizację praktyk zawodowych przez podpisanie porozumienia z jednostkami zainteresowanymi przyjęciem studentów na praktyki. Opracowany został sylabus dla praktyk zawodowych, w którym określono związane z nimi efekty kształcenia i metody ich weryfikacji. Merytoryczny nadzór nad praktykami sprawuje Opiekun Praktyk, który: akceptuje miejsce odbywania

praktyk, zatwierdza program praktyk i rozlicza studenta z realizacji praktyk oraz osiągnięcia zakładanych dla praktyk efektów kształcenia. Zawodowo czynni studenci mogą ubiegać się o zaliczenie praktyk w oparciu o wykonywaną pracę, a także na podstawie samozatrudnienia. Zaliczenia praktyk dokonuje się na podstawie umowy o pracę, zaświadczenia wystawionego przez pracodawcę lub wypisu z CEIDG – potwierdzającego charakter wykonywanej przez studenta pracy.

Dokumentacja praktyk zawodowych jest kompletna i obejmuje w szczególności indywidualne zestawy dokumentów związanych z odbytą praktyką, jak i dokumentację związaną z zaliczaniem praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej bądź prowadzonej działalności gospodarczej.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji dla praktyk zawodowych oraz zapewnia właściwą ich organizację.

1.5.9.

Uczelnia, w której prowadzony jest oceniany kierunek studiów podejmuje szereg działań prowadzących do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Opracowano ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, w tym głównie z Ukrainy, ofertę wymiany studentów w ramach programu Erasmus+, organizację konferencji międzynarodowych, w których uczestniczą studenci oraz prowadzona jest szeroko zakrojona współpraca z Clark University. Do działań prowadzących do umiędzynarodowienia procesu kształcenia należą także: konsultacje w zakresie tworzenia koncepcji kształcenia, realizacja wspólnych przedsięwzięć i projektów badawczych, wymiana doświadczeń z zagranicznymi ośrodkami badawczymi i instytucjami zajmującymi się problematyką zarządzania, wykorzystywanie wyników badań międzynarodowych prowadzonych przez kadre w toku realizacji zajęć, wprowadzenie do programu kształcenia przedmiotów do wyboru prowadzonych w języku obcym, wprowadzenie do programu kształcenia treści, dzięki którym student zapoznaje się z aspektami międzynarodowymi procesów gospodarczych.

Studenci i absolwenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z oferty bezpłatnych kursów organizowanych przez Clark University i SAN prowadzonych w języku angielskim. Kursy te pozwalają na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych w międzynarodowym otoczeniu, zapoznanie się z amerykańskimi metodami nauczania oraz uzyskanie praktycznej wiedzy z zakresu zarządzania, kreowania wizerunku i prowadzenia biznesu. Wykłady na tych kursach prowadzone są przez profesorów wizytujących z Clark University lub przez pracowników naukowych SAN.

Uczelnia oferuje także we współpracy z Clark University 2-letnie studia realizowane w ramach jednego cyklu kształcenia kończące się uzyskaniem dwóch dyplomów: polskiego dyplomu magistra SAN oraz amerykańskiego dyplomu Master of Science in Professional Communication. Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów spełnia zarówno wymagania niezbędne do wydania dyplomu magistra Społecznej Akademii Nauk, jak i dyplomu Master Clark University.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów oraz inne przedsięwzięcia dydaktyczne realizowane przez uczelnię i współpraca z ośrodkami zagranicznymi sprzyjają umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

1.6.1.

Zasady i procedury dotyczące rekrutacji określone są w uchwałach Senatu Uczelni. Uchwała rekrutacyjna na rok akademicki 2015/2016 podjęta została stosunkowo późno, bo w marcu 2015 r. (Uchwała Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi nr 7 z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2015/2016). Przewiduje ona wolny nabór na studia. Od kandydatów na studia pierwszego stopnia wymagana jest kopia świadectwa dojrzałości oraz złożenie wszystkich wymaganych dokumentów określonych regulacjami wewnętrznymi Uczelni. Oferta kształcenia kierowana jest do wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (którzy zdali egzamin maturalny) spełniających te wymagania. Od kandydatów na studia drugiego stopnia wymagane jest ukończenie studiów pierwszego stopnia. Możliwe jest wyznaczenie różnic programowych (w zależności od efektów kształcenia osiągniętych na studiach pierwszego stopnia).

Kandydaci mogą dokonywać rejestracji on-line lub osobiście w biurze rekrutacji. Postępowanie rekrutacyjne prowadzą wydziałowe Komisje Rekrutacyjne, a wyniki ogłaszane są w formie list osób przyjętych na określony kierunek i stopień studiów. Od decyzji Wydziałowych Komisji Rekrutacyjnych przysługuje odwołanie do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej.

Uchwała rekrutacyjna określa także wymagania i procedury odnoszące się do kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnią bądź studia za granicą. Wymagania te są zgodne z obowiązującymi w Polsce przepisami w tym zakresie.

Zasady i procedury rekrutacji obowiązujące w odniesieniu do ocenianego kierunku zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia.

1.6.2.

Uczelnia określiła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, które obowiązują w szczególności w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów. Zostały one wprowadzone w formie Regulaminu potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi, przyjętym uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku i wdrożonym z dniem 1 października 2015 roku. Regulamin ten określa zasady potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców. Zawarte w nim regulacje tworzą elastyczny system kształtowania ścieżki nauczania i procedury związane z potwierdzeniem efektów uczenia się. Określają one również organy uprawnione do podejmowania decyzji w tym zakresie. Są to regulacje kompletne, dające podstawy do prowadzenia procedur potwierdzania efektów kształcenia. W jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów dotychczas nie zgłosił zaden kandydat ubiegający się o potwierdzenie efektów uczenia się.

Uczelnia określiła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, odnoszące się w szczególności do ocenianego kierunku. Umożliwiają one identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, ale dotychczas nie były praktycznie zastosowane.

1.7.

1.7.1.

Sprawdzanie osiągniętych przez studentów efektów kształcenia prowadzone jest na różnych etapach kształcenia. Na zajęciach prowadzonych w formach aktywnych dokonywane jest poprzez bieżącą obserwację i ocenę pracy studenta w trakcie realizacji przedmiotu. W szczególności dokonuje się oceny aktywności studenta w trakcie dyskusji, rozwiązywania zadań, pracy w grupach, prezentacji referatów, projektów itd. Bieżącej ocenie podlega także praca studenta w ramach seminarium dyplomowego, a zwłaszcza rozwiązywanie przez studentów problemów badawczych pojawiających się w toku pisania pracy dyplomowej. Podstawowe znaczenie z punktu widzenia realizacji programu kształcenia ma ocena końcowa osiągnięcia efektów przyjętych dla danego przedmiotu. Formy weryfikacji osiągnięć studenta zostały określone w sylabusach przedmiotów. Są one podane odrębnie dla poszczególnych form zajęć (wykładów, ćwiczeń). Do najczęściej stosowanych form weryfikacji osiągnięć studentów należą: egzamin pisemny obejmujący pytania testowe bądź opisowe, egzamin ustny, kolokwium, ocena opracowań w formie projektów indywidualnych, prac pisemnych, referatów, ocena aktywności na zajęciach. Formy weryfikacji są dostosowane do rodzaju zajęć i zakładanych dla nich efektów kształcenia. Oceniana jest także realizacja zadań wykonywanych w ramach praktyki zawodowej. Istotne znaczenie dla całościowej oceny realizacji efektów kształcenia związanych z kierunkiem studiów ma egzamin dyplomowy oraz ocena pracy dyplomowej.

Program kształcenia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, przewiduje przygotowanie pracy dyplomowej. Organizacja procesu dyplomowania określona została w Regulaminie studiów oraz w stanowiących jego uszczegółowienie w dokumencie „Zasady dyplomowania dla kierunku Zarządzanie, Społeczna Akademia Nauk Warszawa” obowiązujących od 1.10.2015 r.. Przewidują one w szczególności, że praca dyplomowa jest przygotowywana pod kierunkiem nauczyciela posiadającego stopień bądź tytuł naukowy, którego dorobek naukowy jest zgodny z kierunkiem dyplomowania. Dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału może upoważnić do kierowania pracą dyplomową adiunkta bądź starszego wykładowcę. Podobne wymagania odnoszą się do recenzenta pracy dyplomowej. Temat pracy powinien odnosić się do kierunku studiów oraz specjalności. Zasady dyplomowania określają wymagania merytoryczne i formalne dotyczące prac. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją składającą się z przewodniczącego (dziekan bądź upoważniony samodzielny pracownik naukowy), opiekuna pracy i recenzenta. Na egzaminie zadawane są trzy pytania – z zakresu przedmiotów podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych oraz związane z pracą dyplomową. Członkowie komisji mogą zadawać dodatkowe pytania. Ostateczna ocena zamieszczana na dyplomie obliczana jest jako suma średniej ocen z przebiegu studiów, pracy

dypłomowej oraz egzaminu dypłomowego z zastosowaniem wag odpowiednio 0,6, 0,2 i 0,2. Analiza tematów prac dypłomowych obronionych w roku akademickim 2014/2015 wskazuje, że są one nie w pełni zgodne z ocenianym kierunkiem kształcenia. Część prac dypłomowych jest o bardzo niskim poziomie, a nawet nie powinny być dopuszczone do promowania, powinny być ocenione na ocenę niedostateczną. Przykład pracy magisterskiej pt. „Sposoby motywowania pracowników na przykładzie przedsiębiorstwa Mexx” (Załącznik nr 3) potwierdza ten wniosek, ponieważ zaprezentowano w niej wyniki analizy struktury dla przeprowadzonych 60 ankiet w formie 16 wykresów kołowych, tylko dwa były poprawne. Praca powinna zostać skierowana przez opiekuna do poprawienia błędów obliczeniowych i interpretacyjnych. Praca w tej postaci nie powinna zostać dopuszczona do obrony. Rażąco błędy rachunkowe w opracowaniu wyników ankiety nie zostały wskazane w arkuszach ocen opiekuna i recenzenta. Powyższe oznacza: brak nadzoru promotorskiego i niestaranność w wykonaniu recenzji, a także słabość wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Studenci studiów pierwszego stopnia zdają w trakcie studiów 18 egzaminów z przedmiotów oraz egzamin dypłomowy. Egzaminami objętych jest 11 przedmiotów podstawowych i kierunkowych, 5 przedmiotów specjalnościowych, 1 przedmiot do wyboru oraz język obcy. Natomiast na studiach drugiego stopnia studenci zdają 9 egzaminów z przedmiotów podstawowych i kierunkowych, 1 z przedmiotu do wyboru, 2 z przedmiotów specjalnościowych oraz egzamin dypłomowy. Takie przyporządkowanie egzaminów do grup przedmiotów oraz obciążenie egzaminami (przeciętnie 3 w semestrze) należy uznać za prawidłowe.

Na przebieg i wyniki procesu weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów wskazują otrzymywane przez nich oceny. Struktura ocen z sesji letniej roku akademickiego 2014/2015 była na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia następująca: niedostateczny 12%, dostateczny 27%, dostateczny plus 12%, dobry 22%, dobry plus 10%, bardzo dobry 17%, a na studiach drugiego stopnia kształtowała się odpowiednio: 5%, 16%, 12%, 29%, 14%, 24%. Występowanie takich rozkładów ocen należy uznać za wyraz właściwego motywowania studentów i oceniania realizacji efektów kształcenia. Szczegółowa analiza zakresu przedmiotowego egzaminów i stopnia ich trudności w odniesieniu do niektórych przedmiotów wskazuje na zbyt niski poziom wymagań. Natomiast struktury ocen z egzaminu dypłomowego w roku akademickim 2014/2015 były odpowiednio następujące: na studiach pierwszego stopnia: 0%, 12%, 6%, 26%, 15%, 41%, a na studiach 0%, 11%, 6%, 24%, 9%, 50%. W tym przypadku wyraźne jest zawyżanie ocen, a zwłaszcza wystawienie w dużej liczbie ocen bardzo dobry.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia stosowane na ocenianym kierunku są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Umożliwiają one skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia.

W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA przyjęte metody weryfikacji odpowiadają zakładanym efektom kształcenia. Wszystkie metody, dotyczące sprawdzenia wiedzy i umiejętności, wymagają od studentów samodzielnego nakładu pracy. Proces dypłomowania polega na obowiązku przygotowania pracy dypłomowej (licencjackiej na studiach I stopnia oraz magisterskiej na studiach II stopnia), a także na egzaminie dypłomowym. Studenci wskazali, że przyjęty sposób dypłomowania wymaga podjęcia takich przygotowań, które pozwolą na podsumowanie ich wiedzy i umiejętności osiągniętych w toku studiów. Studenci pozytywnie odnieśli się do organizacji procesu dypłomowania.

1.7.2.

Stosowane w Uczelni procedury i zasady związane z oceną efektów kształcenia określone są w Regulaminie studiów. Precyzuje on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i całych studiów. Rozwiązania zawarte w Regulaminie wprowadzają zgodne z powszechnie stosowanymi w krajowym szkolnictwie wyższym regulacje związane z zaliczaniem przedmiotów i etapów kształcenia, zasady odnoszące się do dostępu studenta do informacji o wynikach sprawdzianów, określają ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia. Regulamin określa również skalę stosowanych ocen w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta. W Uczelni przyjęto wyrażanie poziomu osiągnięcia danego przedmiotowego efektu kształcenia w następującej skali ocen: bardzo dobry (5), dobry plus

(4+), dobry (4), dostateczny plus (3+), dostateczny (3), niedostateczny (2). Warunkiem wpisu na kolejne semestry jest osiągnięcie efektów kształcenia przypisanych dla przedmiotów na danym semestrze. Regulamin określa także możliwości ubiegania się o wpis warunkowy, przenoszenia osiągnięć studenta z innych uczelni i kierunków kształcenia.

Szczegółowe sposoby pomiaru i oceny efektów kształcenia zostały natomiast określone w sylabusach przedmiotów. Podają one w szczególności kryteria ustalone dla danego przedmiotu i form weryfikacji osiągnięć prowadzące do uzyskania danej oceny. Sposoby oceny zostały odpowiednio dobrane do treści programowych poszczególnych przedmiotów oraz określonych dla nich efektów kształcenia. Osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia wynika z uzyskanych przez studenta przedmiotowych efektów kształcenia.

Do weryfikacji przejrzystości i rzetelności systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia powołany został Wydziałowy Zespół ds. Weryfikowania Efektów Kształcenia. Zespół ten prowadzi monitoring w tym obszarze na mocy obowiązującej na Wydziale w ramach WSZJK procedury P-10. Jednostka nie prowadzi na ocenianym kierunku kształcenia na odległość.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia stosowany na ocenianym kierunku jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia ocenianego kierunku studiów i realizacja programu kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kierunek studiów został prawidłowo przyporządkowany do obszaru kształcenia, dziedziny nauki i dyscyplin naukowych. Efekty kształcenia są spójne z efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego kierunek ten został przyporządkowany. Efekty zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Uwzględniają one w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Treści programowe są zgodne z przyjętymi dla niego efektami kształcenia i uwzględniają aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Zastrzeżenia występują jedynie w odniesieniu do przedmiotu Metody ilościowe w zarządzaniu. Stosowane metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Czas trwania studiów jest wystarczający dla realizacji przewidzianych w programie kształcenia treści programowych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa a program kształcenia zapewnia elastyczność w doborze modułów kształcenia. Formy zajęć dydaktycznych, ich organizacja oraz proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W programie kształcenia uwzględniono praktykę zawodową i zapewniono właściwą ich organizację. Program kształcenia sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

Stosowane w jednostce zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia. Określono zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, które umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

3. Zalecenia

1. Zwiększyć nadzór nad procesem dyplomowania, zweryfikować listę opiekunów prac i recenzentów, a także wprowadzić w większym zakresie kształcenie z wykorzystania metod ilościowych, w celu nauczania studenta wyznaczania chociażby struktury procentowej.
2. Dostosować treści programowe z zakresu metod ilościowych w zarządzaniu do przyjętych dla przedmiotu efektów kształcenia oraz oczekiwań co do kwalifikacji zawodowych absolwenta.
3. Zwiększyć wymagania egzaminacyjne w odniesieniu do niektórych z realizowanych przedmiotów.
4. Wprowadzić standardy przeprowadzania i dokumentowanie weryfikacji efektów kształcenia. Należy zalecić przechowywanie kompletnej dokumentacji weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla poszczególnych modułów kształcenia obejmującej zarówno wykłady jak i

ćwiczenia.

5. Należy skorygować informacje zawarte w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym POL-ON dotyczących przypisania kierunkowych efektów kształcenia tylko do jednej dyscypliny: nauki o zarządzaniu (Obszar nauk społecznych/dziedzina nauk ekonomicznych), co jest sprzeczne z informacjami zawartymi w Uchwale Senatu nr 2 z dnia 4 kwietnia 2012 roku.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmowała posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim, złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów oraz ich zatrudnienie Uczelni.

Minimum kadrowe powinno spełniać warunki określone w rozporządzeniu stanowiącym poz. 4, Załącznika nr 1 raportu.

Osoby proponowane do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni (nie później niż od początku semestru studiów) w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełnione zostały wymagania określone w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w § 13 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa powyżej oraz w.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich proponowanych przez uczelnię do minimum kadrowego wykazała, iż wszyscy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 tego rozporządzenia.

W wyniku weryfikacji akt osobowych osób s proponowanych do minimum kadrowego stwierdza się, iż wszystkie teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje

o Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W związku z analizą dokumentacji, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdzają również dane zawarte w „Zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on”.

Zespół oceniający biorąc pod uwagę: dorobek naukowy, obciążenia dydaktyczne, formę zatrudnienia oraz złożone oświadczenia zaliczył do minimum kadrowego kierunku *zarządzanie* prowadzonego na poziomie studiów I stopnia 15 osób, a na poziomie II stopnia 13 osób, gdyż posiadają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, co stanowi spełnienie wymagań określonych w § 12 ust 1 rozporządzenia, o którym mowa w Załączniku nr 1 do raportu z wizytacji. Do minimum kadrowego zaliczono 8 profesorów i doktorów habilitowanych (do studiów I stopnia - 8 a do II stopnia - 6), w tym 4 z dorobkiem naukowym z dyscypliny nauki o zarządzaniu, 3 z ekonomii i 1 z finansów. Ponadto do minimum zaliczono 7 osób ze stopniem naukowym doktora (do studiów I i II stopnia), w tym 6 z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu i 1 z finansów.

Oceniany kierunek *zarządzanie* został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych, dyscyplin: nauki o zarządzaniu, ekonomia i finanse. A zatem stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku powinien spełniać wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia określonego w poz. 4 Załącznika nr 1 raportu.

Na ocenianym kierunku studiuje 808 osób. Stosunek ten wynosi 1:54 przy obowiązującym granicznym 1:120 – dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych, zatem wymagania w tym zakresie zostały spełnione.

2.2

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi ogółem 86 osób, w tym 71 spoza minimum kadrowego (a także nieujęta w tej liczbie grupa lektorów oraz instruktorów wychowania fizycznego). Jest wśród nich 12 osób z tytułami naukowymi lub stopniami naukowymi doktora habilitowanego, w tym 6 z dorobkiem z nauk o zarządzaniu, a ponadto z ekonomii, finansów, socjologii i nauk o administracji. 42 osoby (wśród tych 71 spoza minimum kadrowego) posiadają stopnie doktora i dorobek z: nauk o zarządzaniu (17 osób), ekonomii (8 osób), a także (po 1-3 osób) z finansów, informatyki, nauk o mediach, socjologii, nauk o administracji, prawa, nauk o bezpieczeństwie, nauk o obronności. Pozostali to osoby bez stopni naukowych – magiście: zarządzania, finansów i rachunkowości, ekonomii, prawa, administracji, informatyki, historii, psychologii, technologii żywności i żywienia. Wiele osób posiada doświadczenie zawodowe, lecz ze względu na ogólnoakademicki profil kształcenia nie przygotowano na ten temat wyczerpujących informacji. Jest to grono wystarczająco liczne i różnorodnie wykwalifikowane, by zapewnić realizację efektów kształcenia i treści programowych ocenianego kierunku. Przegląd obsady zajęć wykazał tylko jedną nieprawidłowość – logistyk wojskowy (ze stopniem doktora) prowadzi wykład z metod ilościowych w zarządzaniu.

2.3

Zasady polityki kadrowej są uregulowane kilkoma procedurami Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Obejmują one między innymi nabór pracowników na podstawie konkursu, oceny okresowe, wsparcie rozwoju naukowego i reguły obsady zajęć dydaktycznych.

Wsparcie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej polega m.in. na:

- finansowaniu publikacji w czasopismach i monografiach i udziału w konferencjach naukowych,
- umożliwieniu publikacji w czasopismach i monografiach afiliowanych przez SAN,
- finansowaniu projektów i grantów wewnętrznych,
- stypendiach naukowych,

— współpracy międzynarodowej z Clark University.

Dla młodej kadry prowadzone są doskonalące kursy pedagogiczne.

Oceny okresowe przeprowadza się co 4 lata. Obejmują one: ocenę dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowanie w sprawy organizacyjne Uczelni. Istotne instrumenty oceny pracy dydaktycznej to hospitacje i ankiety studenckie. Wyniki oceny okresowej nauczycieli akademickich są uwzględniane przy planowaniu obsady zajęć dydaktycznych oraz w polityce awansowej. W wypadku oceny negatywnej analizuje się jej przyczyny i możliwe są działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę.

Polityka ta jest celowa i poprawna. Oczywiście też uwzględnia skalę działalności i możliwości finansowe Uczelni.

2.4

Wszyscy pracownicy naukowcy zaliczeni do minimum kadrowego ocenianego kierunku intensywnie prowadzą badania naukowe. To samo dotyczy większości nauczycieli akademickich spoza minimum kadrowego. Dominują badania indywidualne i w niedużych zespołach (współautorzy publikacji), lecz są też rodzaje grantów wewnętrznych, finansowanych przez Uczelnię, prowadzonych zespołowo. Badania prawie bez reszty mieszczą się w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse. Większość związana jest z takimi subdyscyplinami jak np.: zarządzanie strategiczne, zarządzanie w jednostkach administracji publicznej, zarządzanie międzykulturowe, zastosowanie systemów informatycznych w zarządzaniu, etyka biznesu, bezpieczeństwo gospodarcze, bankowość centralna i komercyjna, finanse przedsiębiorstwa i rachunkowość, logistyka.

Wyniki badań znajdują swoje odzwierciedlenie m.in. w monografiach (wiele z nich wydaje SAN) oraz artykułach publikowanych w recenzowanych czasopismach m.in. w „Przedsiębiorczość i Zarządzanie”, które to czasopismo jest wydawane przez Społeczną Akademię Nauk. Są też prezentowane na konferencjach naukowych, w tym na organizowanych przez SAN. Wśród monografii wydawanych przez Uczelnię dostrzeżono też w całości poświęconą publikacjom studenckim. W niektórych monografiach nie podawano nazwisk recenzentów. Dotyczy to także monografii studenckiej, w której zauważono pewne niepoprawności merytoryczne i formalne (w przypisach). To może wskazywać na brak recenzji lub niedoskonałą pracę recenzentów.

Uczelnia prowadzi dość rozbudowaną współpracę naukową z uczelniami na kilku kontynentach, a zwłaszcza z Clark University (USA), University of Brunswick, Univerzita Obrany Brno, Universidad Catolica San Pablo, Univerzita del Occidente Sinaloa (Meksyk), Todor Koblezhkov University of Transport Sofia. Współpraca ta owocuje między innymi publikacjami zagranicznymi.

2.5

Efekty badań naukowych służą wzbogacaniu i aktualizacji treści programowych modułów realizowanych na ocenianym kierunku, wykorzystuje się je w materiałach dydaktycznych, a także bywają podstawą formułowania tematów i koncepcji prac dyplomowych. Były także podstawą projektów nowych modułów zajęć dydaktycznych. W ostatnich latach tak powstały: Nanofinanse – Zarządzanie ryzykiem finansów codzienności, Rozwiązywanie konfliktów w organizacji, Zarządzanie zespołami, Podejmowanie decyzji menadżerskich, Zarządzania bezpieczeństwem ekonomicznym, Marketing terytorialny, Kultura organizacyjna w administracji publicznej, Instrumenty zarządzania łańcuchem dostaw. Były to pokłosia badań prowadzonych indywidualnie przez osoby prowadzące zajęcia na tym kierunku. Efekty badań naukowych prowadzonych przez kadrę kierunku znajdują także zastosowanie w procesie dydaktycznym do aktualizacji treści kształcenia, i prac semestralnych studentów oraz w skryptach i podręcznikach przygotowywanych dla studentów.

3. Uzasadnienie

Minimum kadrowe dla studiów I II stopnia dla kierunku zarządzanie jest spełnione. Zajęcia na kierunku realizuje dobrze dobrany zespół nauczycieli akademickich. Dość dobrze rozwinięta jest działalność naukowa tego zespołu. w dyscyplinach nauki o zarządzaniu, ekonomia oraz finanse, do których odniesione zostały efekty kształcenia.

4. Zalecenia

Należy dbać o zgodność dorobku naukowego każdego wykładowcy z treścią prowadzonego przedmiotu. Powinno się zapewnić rzetelne recenzowanie każdego wydawnictwa, także publikacji studenckich.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. *Ocena – w pełni*

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.*

3.1.

Wydział Zamiejscowy SAN w Warszawie współpracuje z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczne i gospodarcze w zakresie określania i weryfikacji efektów kształcenia. Współpraca ta ma charakter zinstytucjonalizowany i jest realizowana na forum Rady Biznesu oraz w ramach Komisji Programowej.

Rada Biznesu skupia przedstawicieli podmiotów reprezentujących przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje szeroko rozumianego otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturalnego, w którym znajdują zatrudnienie absolwenci Uczelni. Rada Biznesu wyraża opinie i formułuje propozycje w zakresie rozwoju i modyfikacji programów kształcenia, ocenia te programy z punktu widzenia ich dostosowania do wymogów rynku pracy. Uczestnicy tego gremium wypowiadają się także na temat potrzeby tworzenia nowych kierunków studiów i specjalności w aspekcie zapotrzebowania zgłaszanego przez rynek pracy. Rada Biznesu wskazuje także kierunki badań pożądanych z punktu widzenia praktyki i możliwości zastosowania ich wyników. Rada Biznesu wspiera Wydział w dostosowaniu programów kształcenia do wymogów rynku pracy – opiniuje programy kształcenia w zakresie umiejętności absolwentów, wskazuje, o jakie nowe kierunki lub specjalności poszerzyć ofertę edukacyjną w celu jej dostosowania do potrzeb rynku pracy.

Interesariusze zewnętrzni biorą udział w pracach Komisji Programowej powołanej dla ocenianego kierunku. Interesariusze zewnętrzni przekazują w ramach prac tej Komisji opinie pracodawców w odniesieniu do procesu kształcenia. Brali oni udział w konsultowaniu koncepcji kształcenia na kierunku *zarządzanie*, efektów kształcenia, proponowanych specjalności oraz rodzaju przedmiotów specjalnościowych. Wnioski zgłaszane przez przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych były uwzględnione w ostatecznym kształcie programu kształcenia na kierunku *zarządzanie*.

Interesariusze zewnętrzni dokonują weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w toku realizacji praktyk zawodowych formułując opinię o odbytej praktyce. Przedstawiciele otoczenia społecznego i gospodarczego wyrażają także opinie na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych posiadanych przez absolwentów oraz na temat realizowanych przez nich programów kształcenia, wskazują kierunki ich modyfikacji i uzupełniania o treści i efekty kształcenia niezbędne na rynku pracy. Opinie i zalecenia formułowane przez pracodawców są wykorzystywane do doskonalenia programów kształcenia.

Uczelnia zawarła szereg umów z podmiotami gospodarczymi, instytucjami i organizacjami, które dotyczą realizacji zajęć z zakresu przedmiotów specjalnościowych, konsultacji ich treści oraz organizacji praktyk zawodowych.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek realizuje współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, której przedmiotem jest zapewnienie udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji oraz organizacji praktyk zawodowych.

3.2

Jednostka nie prowadzi na ocenianym kierunku studiów z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne i gospodarcze.

3. Uzasadnienie

Wydział Zamiejscowy SAN w Warszawie prowadzi w szerokim zakresie współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Współpraca ta obejmuje w szczególności wsparcie Uczelni w określaniu efektów kształcenia i weryfikacji oraz ocenie stopnia ich realizacji. Wyrazem przywiązywania dużej wagi do utrzymywania kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest powołanie Pełnomocnika Rektora ds. Pracodawców, powołanie Rady Biznesu, która pełni funkcję konsultacyjną w zakresie opracowywania koncepcji i programu kształcenia, udział interesariuszy zewnętrznych w pracach Komisji Programowej kierunku *zarządzanie* oraz komisji ds. jakości kształcenia, udział praktyków w prowadzeniu zajęć dydaktycznych dla studentów, współpraca z przedsiębiorstwami i instytucjami w ramach realizacji praktyk zawodowych, udział najlepszych studentów w pracach naukowo-badawczych oraz stażach prowadzonych przez instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego.

4. Zalecenia

Brak zaleceń.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena kryterium 4 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Budynek Wydziału jest własnością SAN. Znajdują się w nim m.in.: 3 duże sale wykładowe (każda z ponad 200 miejscami), 6 sal wykładowych po 100-120 miejsc, 7 laboratoriów komputerowych (po 20 stanowisk), studia filmowe, telewizyjne, radiowe, 12 specjalistycznych sal dydaktycznych (w tym multimedialne pracownie językowe), 30 mniejszych sal dydaktycznych ogólnego przeznaczenia (po 20 do 40 miejsc), 4 sale seminaryjne (po 20 miejsc), wyspecjalizowane laboratoria plastyczne, biblioteka, pokoje Instytutów i Katedr, dziekanaty, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia samorządu studenckiego, pokoje do rozwijania zainteresowań artystycznych, siłownia wraz z zapleczem, bufet. Sale dydaktyczne wyposażone zostały w sprzęt audiowizualny (w tym projektory multimedialne zamontowane na stałe lub przenośne), niektóre w tablice elektroniczne z interfejsem do komputera, tablice magnetyczne dwustronne, ekrany, odpowiednie zasłony). W dużych salach jest nagłośnienie.

W całym budynku jest bezprzewodowy dostęp do Internetu. Funkcjonuje też lokalna sieć komputerowa. Jedna pracownia komputerowa jest udostępniona studentom poza zajęciami. W jednym z laboratoriów komputerowych zainstalowano oprogramowanie do logistyki.

W pracowniach komputerowych jest także dostęp do Systemu Informacji Prawnej LEX

Omega. Baza Systemu Informacji Prawnej LEX umożliwia m. in. dostęp do czasopism naukowych wydawanych przez Wolters Kluwer oraz do bazy Bibliografii PAN.

Dostępne są też materiały dydaktyczne firmy Sage, pakiet finansowo-księgowy Symfonia (zarządzanie MSP), oprogramowanie firmy Comarch S.A. dla MSP (na 60 stanowisk).

Spółeczna Akademia Nauk bierze udział w programie ADRIANNA, który daje możliwość wymiany informacji oraz doświadczeń w zakresie popularyzowania analiz ilościowych pomiędzy jego uczestnikami i ekspertami Predictive Solutions. Wiąże się to z możliwością korzystania z systemu IBM SPSS.

Studenci wizytowanego kierunku mają do dyspozycji sale dydaktyczne, w których realizowane są zajęcia wykładowe oraz ćwiczeniowe. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnosili się do infrastruktury dydaktycznej Uczelni, wskazując, iż jest ona dostosowana do ich potrzeb. Studenci mają możliwość korzystania z pomieszczeń Uczelni także poza godzinami zajęć dydaktycznych. Sale dydaktyczne zostały wyposażone w sprzęt multimedialny, wykorzystywany podczas zajęć. Studenci korzystają z infrastruktury sportowej wynajmowanej przez Uczelnię od różnych instytucji na terenie Warszawy. Ten model studenci uznali za adekwatny do swoich potrzeb.

4.2

Wydział posiada własną bibliotekę, a ponadto korzysta ze zbiorów biblioteki uczelnianej w Łodzi. W zbiorach biblioteki wydziałowej są przede wszystkim podręczniki, w tym zalecane w sylabusach, ale także inne publikacje książkowe z zakresu zarządzania i innych dyscyplin związanych z treściami programowymi kierunku zarządzanie. Prenumeruje się czasopisma, np. Controlling i Rachunkowość Zarządcza, Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw, Ekonomista, Harvard Business Review, Organizacja i Kierowanie, Personel i Zarządzanie, Management and Business Administration. Central Europe, Polityka Społeczna, Przegląd Organizacji, Zarządzanie Zasobami Ludzkimi, Zarządzanie na Świecie, Marketing i Rynek, Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie, Zeszyty Metodyczne Rachunkowości. Zbiory są uzupełniane bez znaczących opóźnień i przesadnych oszczędności.

Funkcjonuje elektroniczny katalog (program Libra 2000), który umożliwia też sprowadzanie książek z innych bibliotek SAN. Dobrze funkcjonują wypożyczenia międzybiblioteczne (współpraca z 23 uczelniami). Jest dostęp on-line do biblioteki Clark University - do czasopism i druków zwartych. Uczelnia przystąpiła do projektów eIFL Direct, IBUK, WBN. W ramach oferty WBN jest możliwość korzystania z polskich i zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych (Elsevier, Nature i Science, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley, Ebsco). W sieci uczelnianej dostępne są książki wybrane przez SAN z oferty IBUK z możliwością korzystania przez studentów w domu. Dostęp do uczelnianych zasobów sieciowych, e-bibliotek spoza Intranetu (sieć wewnętrzna) jest możliwa dzięki systemowi HAN - Hidden Automatic Navigator.

Dodatkowo, studenci mogą korzystać z otwartego dostępu do strony Wydawnictwa SAN, na której udostępnione są wydane przez nie publikacje, m.in. wszystkie numery czasopisma Przedsiębiorczość i Zarządzanie oraz wybrane monografie.

Czytelnia jest skromna, ale wyposażona w stanowiska komputerowe. Biblioteka jest czynna w dni powszednie w godzinach 9-17 oraz w weekendy zjazdowe (w soboty od 8.00 do 14.00).

Studenci pozytywnie odnoszą się do księgozbioru, jego dostępności i aktualności. W ich ocenie wszystkie pozycje, które są wskazywane jako literatura przedmiotu/uzupełniająca w sylabusach poszczególnych przedmiotów – są dostępne w Bibliotece. Studenci mają możliwość zgłoszenia zapotrzebowania na dodatkową literaturę. Biblioteka dysponuje także zasobami elektronicznymi, które są dostępne dla studentów i wykorzystywane przez studentów.

4.3.

W ramach kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość, tym niemniej w ramach wewnętrznej platformy informatycznej studentom są udostępniane dodatkowe materiały dydaktyczne. Studenci pozytywnie odnoszą się do tej praktyki, wskazując na dogodnie opracowany interfejs platformy. Nauczyciele akademicy zwykle wykorzystują platformę do zamieszczania prezentacji oraz materiałów wykorzystanych podczas zajęć dydaktycznych.

Oceniany kierunek korzysta z dobrej infrastruktury dydaktycznej.

4. Zalecenia.

Wydłużenie pracy biblioteki w dni powszednie i soboty dla potrzeb studentów niestacjonarnych..

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili zaangażowanie nauczycieli akademickich w prowadzenie zajęć, pozytywnie oceniając zapewnianą opiekę naukową i dydaktyczną. Opieka dydaktyczna, to oprócz zajęć także obecność nauczycieli akademickich na dyżurach i konsultacjach – w tym poprzez system informatyczny. Opieka naukowa nad studentami jest realizowana poprzez seminaria dyplomowe, czy działalność koła naukowego. Działalność funkcjonującego w ramach kierunku koła naukowego koncentruje się na działalności naukowej, czego dowodem są cykliczne publikacje studentów w studenckim czasopiśmie naukowym Uczelni. Koło naukowe otrzymują od Władz Wydziału zarówno wsparcie merytoryczne jak i organizacyjne.

Bieżące wsparcie w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w trakcie studiów studenci mogą uzyskać od Prodziekana ds. studenckich, w drodze bieżących spotkań i konsultacji. Droga nieformalna została wskazana przez studentów jako najbardziej preferowana. Istnieje również możliwość złożenia formalnej skargi lub wniosku, tym niemniej do tej pory tego typu środki nie były wykorzystywane przez studentów. Studenci wykorzystują przede wszystkim drogę nieformalną. Procedura skarg i wniosków nie jest przez nich wykorzystywana, ze względu na skuteczność drogi nieformalnej.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do wszystkich świadczeń pomocy materialnych określonych w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu pomocy materialnej dla studentów reguluje regulamin pomocy materialnej który ustalony został w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego. Organami uprawnionymi do rozpatrywania wniosków stypendialnych jest Wydziałowa Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna – funkcjonująca na poziomie całej Uczelni. W skład komisji wchodzi studenci delegowani przez samorząd studencki i pracownicy Uczelni, przy czym studenci stanowią większość składu komisji, zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy.

5.2

Uczelnia oferuje studentom dobre warunki do nauki języków obcych, umożliwiając udział w zajęciach lektoratowych, prowadzonych na zróżnicowanych stopniach zaawansowania. Ponadto, dostępna jest oferta uczestnictwa w programach mobilności studenckiej – w szczególności w ramach programu Erasmus+, a także w ramach kilku umów bilateralnych. Studenci wizytowanego kierunku, trybu stacjonarnego, uczestniczyli w wyjazdach semestralnych do Uczelni zagranicznych w ramach stypendiów Erasmus+. Przeprowadzane są akcje informacyjne, mające na celu zachęcenie studentów do uczestnictwa w programach, a także przedstawienie procedury aplikacji o stypendium. Studenci kierunku mają także możliwość kontaktu z międzynarodowym środowiskiem naukowym, m.in. poprzez realizowane wykłady gościnne prowadzone w języku angielskim. W szczególności udział w tego typu spotkaniach biorą studenci zaangażowani w prace koła naukowego.

5.3

Studenci są wspierani w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym, w procesie wchodzenia na rynek pracy oraz poprawiania swojej pozycji zawodowej przez działania ogólnouczelnianego Biura Karier. Biuro to organizuje staże, akcje rekrutacyjne oraz szkolenia przygotowujące do aktywnego i skutecznego poszukiwania pracy. Jednakże studenci wizytowanego kierunku nie dostrzegają działań Biura Karier, wskazując na fakt iż Biuro to funkcjonuje w Łodzi, natomiast nie przy Wydziale w Warszawie. W związku z tym, aktywność Biura nie jest przez studentów zauważana, a samo Biuro jest słabo identyfikowane. Studenci wskazali, że pojawiają się (np. na stronach internetowych) oferty pracy, jednak ze względu na specyfikę warszawskiego rynku pracy – są oni sobie sami w stanie poradzić w znalezieniu pracy.

5.4

W ramach Uczelni przyjęto zasadę, iż do studentów z niepełnosprawnościami kierowano są instrumenty wsparcia indywidualnego. Wśród tych instrumentów należy wymienić dostosowanie organizacji zajęć dydaktycznych do potrzeb takich studentów, dostosowanie form egzaminowania, wsparcie w dotarciu do budynku Uczelni, a także w poruszaniu się po nim. Studenci posiadający odpowiednie orzeczenie lekarskie mogą ubiegać się o stypendium dla osób niepełnosprawnych. Mogą także skorzystać z regulaminowej instytucji Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Ta instytucja pozwala studentom m.in. na dostosowanie terminów zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb. Studenci, którzy korzystają z IOS są zobowiązani do osiągnięcia wszystkich założonych efektów kształcenia, przewidzianych dla ich toku studiów.

W ramach Uczelni nie została wdrożona jednolita polityka dot. traktowania studentów z niepełnosprawnościami. Obecnie działania mają charakter nieskoordynowany i z założenia dostosowany do potrzeb konkretnego studenta. Za słuszną należy uznać indywidualizację działań, tym niemniej opracowanie ogólnej polityki pozwoliłoby na stosowanie wspólnych zasad niezależnie od tego kto sprawuje opiekę nad studentami.

5.5

Jako podstawowe narzędzie wsparcia opieki dydaktycznej należy wymienić wewnętrzną platformę informatyczną Uczelni. W ramach platformy studenci mają możliwość bieżącego sprawdzenia kwestii organizacyjnych związanych ze swoim tokiem kształcenia. Platforma umożliwia podgląd planu zajęć, wyników egzaminów. Ważny element platformy stanowi także część informacyjna zawierająca dokumenty i instrukcje poświęcone prawom i obowiązkom studentów, zasadom realizacji studiów oraz bieżącym sprawom organizacyjnym, takim jak harmonogram zajęć, dyżury wykładowców, organizacja sesji egzaminacyjnej. Studenci pozytywnie odnoszą się do obsługi administracyjnej, wskazując na jej rzetelność i kompetencje. Informacje przekazywane są szybko, natomiast wnioski studentów rozpatrywane są bez zbędnej zwłoki.

3. Uzasadnienie

Zastosowany system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej pozwala stwierdzić, że został on stworzony w sposób zapewniający studentom rozwój naukowy, społeczny i zawodowy. Uczelnia stwarza studentom wsparcie w kontaktach z otoczeniem społecznym poprzez działania Biura Karier. Studenci pozytywnie odnieśli się do obsługi administracyjnej. Również stworzony administracyjny system informatyczny należy ocenić jako adekwatny do potrzeb studentów i wspomagający organizację ich procesu dydaktycznego.

4. Zalecenia

Rekomendowane jest podjęcie działań mających na celu rozszerzenie działalności Biura Karier (funkcjonującego w skali całej Uczelni), także na wizytowany kierunek, celem umożliwienia studentom uczestnictwa w jego ofercie.

Rekomendowane jest podjęcie działań w skali całej Uczelni, mających na celu opracowanie spójnej polityki traktowania studentów z niepełnosprawnościami, z którą zostanie zapoznana administracja Uczelni.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

W Społecznej Akademii Nauk w Łodzi funkcjonuje system zarządzania jakością kształcenia. Pierwsze działania w tym zakresie miały miejsce w 2003 r., w roku 2015 natomiast zmodyfikowano cele, podmioty i zadania wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia. Wszystkie obszary oraz wynikające z systemu harmonogramy realizacji działań, ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za ich wdrożenie są w Uczelni dokumentowane. Analiza treści Uchwał Senatu pozwala na stwierdzenie, że przyjęty na jej podstawie WSZJK zawiera podstawowe elementy wymagane dla tego typu instrumentów doskonalenia jakości kształcenia. Uchwały określają strukturę Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia, jego zadania dotyczące zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz procedury, poprzez które realizuje się przyjęte zadania Systemu. Rozwiązania te dotyczą zarówno całej Uczelni, jak i jej poszczególnych Wydziałów. Nadzór nad wdrożeniem i funkcjonowaniem Systemu sprawuje Rektor, na poziomie Wydziału – Dziekan.

Dla realizacji zadań wynikających z Systemu została powołana Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), której przewodniczy Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia w

składzie której znajdują się 3 przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych), Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK), Komisja Programowa kierunku *zarządzanie*, Dział Jakości Kształcenia (wyspecjalizowana jednostka centralna, która pełni funkcję koordynującą działania realizowane w ramach WSZJK na każdym z Wydziałów). W ramach obowiązującego na Wydziale WSZJK zapewniono stały przepływ informacji pomiędzy tymi jednostkami. System przewiduje także działania realizowane wspólnie przez Komisję Wydziałową, Komisję Uczelnianą i Dział Jakości Kształcenia.

Treść Uchwały Senatu określa podstawowe zasady funkcjonowania WSZJK w Uczelni i w jej podstawowych jednostkach organizacyjnych. Przywołane w Uchwale z 2015 r. obszary jakości stanowią uszczegółowione narzędzie kształtowania kultury jakości w całej Szkole oraz jej jednostkach. Obecnie opracowano 18 procedur dla kluczowych zadań oraz wzory dokumentów. Są to następujące procedury: nabór kandydatów na studia (P-01), tworzenie i modyfikowanie programów kształcenia oraz obsada zajęć dydaktycznych (P-02), opracowanie materiałów dydaktycznych (P-03), rozwój naukowy pracowników akademickich, udział w szkoleniach wewnętrznych oraz dokumentacja dotycząca rozwoju naukowego (P-04), ocena osiągnięć i nagradzanie pracowników akademickich oraz jednostek naukowo-dydaktycznych (P-05), organizacja, warunki technodydaktyczne i realizacja procesu kształcenia (P-06), ocena warunków technodydaktycznych, obsługi administracyjnej oraz organizacji procesu kształcenia dokonywana przez studentów (P-07), prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych (P-08), ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów tzn. Ankietyzacja (P-09), określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia (P-10), realizacja praktyk studenckich (P-11), weryfikacja jakości prac dyplomowych (P-12), śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy (P-13), weryfikacja, modyfikacja i doskonalenia WSZJK (P-14), przeprowadzanie postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich (P-15), przeprowadzanie postępowania w sprawie skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów (P-16), przeprowadzanie postępowania w sprawie skarg i wniosków zgłaszanych przez pracowników (P-17) oraz gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia (P-18).

Dla efektywnego funkcjonowania WSZJK istotne znaczenie mają opracowywane przez Dział Jakości Kształcenia: raport z badania jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców (Warszawa 2014/2015; 2016/2016), weryfikacja efektów kształcenia po pełnym cyklu kształcenia rozpoczętym w roku akademickim 2012/2013, wyniki badania jakości pracy kadry dydaktycznej i zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale w Warszawie (semestr zimowy 2015/2016, semestr letni i zimowy 2014/2015) oraz sporządzana co roku informacja Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia o realizacji najważniejszych obszarów obejmujących proces kształcenia, w szczególności wyniki oceny zajęć przez studentów oraz ocena osiągniętych efektów kształcenia każdego przedmiotu przez prowadzących zajęcia .

Działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie* w Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie zostały oparte na szczegółowo opisanych w Wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia 18 procedurach, w tym m.in. procedurze weryfikacji, modyfikacji i doskonalenia WSZJK (procedura P-14), a więc mającej kluczowe znaczenie dla skutecznego funkcjonowania systemu.

Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności tych jednostek jest spójny. Przejrzysty jest proces podejmowania decyzji w sprawach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu kształcenia, w tym osiąganych przez studentów efektów kształcenia.

Analiza i ocena całej dokumentacji związanej z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu i procesu kształcenia, w tym dokumentacji Dziekana Wydziału, informacji pozyskanych w toku spotkań z pracownikami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Programowej kierunku *zarządzanie*, prac przejściowych oraz prac dyplomowych potwierdza, że wyniki corocznej oceny stopnia osiągania efektów kształcenia są wykorzystywane do doskonalenia procesu kształcenia zmierzającego do ich osiągnięcia.

Określone wyżej różne formy działań podporządkowanych doskonaleniu zakładanych efektów kształcenia, co wynika z oceny przedłożonej dokumentacji, charakteryzuje systematyczność. W realizacji przeglądów programów kształcenia i podejmowanych działań doskonalących uczestniczą, zgodnie z zakresem swojego działania, wymienione wcześniej jednostki tworzące strukturę

zarządzania procesem dydaktycznym.

6.1.1.

Proces projektowania efektów kształcenia związanych z tworzeniem nowych kierunków studiów, specjalności, ewentualnych zmian i modyfikacji już realizowanych specjalności, a także udział w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest regulowany przez WSZJK. Określają go procedury: P-02 (*Tworzenie i modyfikowanie programów kształcenia oraz obsada zajęć dydaktycznych*) oraz P-10 (*Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia*), a także P-13 (*Sledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy*). Zgodnie z tymi procedurami w opracowaniu koncepcji kształcenia lub wprowadzaniu w niej modyfikacji uwzględnia się m.in.: wytyczne Wydziałowej Komisji Programowej ds. kierunku *zarządzanie*, wyniki badań rynku pracy i konsultacji z pracodawcami, sugestie studentów zgłaszane poprzez Samorząd Studencki, wnioski z wyników badań i analiz prowadzonych w ramach badania jakości kształcenia, rekomendacje interesariuszy zewnętrznych zaangażowanych w tworzenie i doskonalenia programów kształcenia. Analiza przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż w opracowaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, uwzględniono konsultacje z przedstawicielami środowiska zewnętrznego oraz wewnętrznego. Zostali oni zaangażowani w te działania w sposób systemowy i sformalizowany. Interesariusze zewnętrzni zostali włączeni w proces projektowania efektów kształcenia poprzez udział w pracach Komisji Programowej ds. kierunku *zarządzanie*.

Przedstawione podczas wizytacji sprawozdania ze spotkań Komisji potwierdzają, że ich opinie o programie kształcenia zostały wykorzystywane do modyfikacji tych programów, jak np.

- zwiększono liczbę godzin z lektoratu,
- zwiększono liczbę godzin z przedmiotów o charakterze praktycznym,
- dokonano zmiany proporcji wykładów względem ćwiczeń w przypadku części przedmiotów realizowanych w toku studiów,
- dokonano podziału przedmiotu *Podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej* na 2 przedmioty: *Podstawy prawa* oraz *Ochrona własności intelektualnej*, co pozwoliło w efekcie na zwiększeniu liczby godzin na realizację treści programowych w tym obszarze;
- uwzględniono dodatkowe przedmioty z zakresu nowych technologii (*e-biznes, e-marketing*),
- uzupełniono program o przedmioty dotyczące marketingu międzykulturowego, zakładania i prowadzenia małych firm, komunikacji w biznesie czy przedsiębiorstwo wobec globalizacji

Natomiast w wyniku konsultacji ze studentami:

- zwiększono liczbę godzin ćwiczeń z przedmiotu *Rachunkowość* z 15 na 30,
- rozszerzono ofertę przedmiotów do wyboru,
- zastąpiono przedmiot *Statystyka* przedmiotem *Metody ilościowe w naukach ekonomicznych* oraz zwiększono liczbę godzin w kontakcie z nauczycielem w zakresie tego przedmiotu,
- zwiększono liczbę godzin dla przedmiotów takich jak: *finanse przedsiębiorstw, badania marketingowe* oraz zajęcia praktyczne z *obsługi programów komputerowych*.

W czasie wizytacji przedstawiono podpisane przez przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych opinie dotyczące opracowanego programu kształcenia. Programy kształcenia opiniuje również Samorząd Studencki, co zostało potwierdzone stosowną dokumentacją.

W czasie wizytacji, w oparciu o przedstawione dokumenty, tj. protokoły z posiedzeń Komisji Programowej kierunku *zarządzanie*, stwierdzono, że Komisja ta, uwzględniając analizy dotyczące efektów kształcenia oraz wnioski studentów i przedstawicieli pracodawców, wprowadza istotne zmiany mające na celu doskonalenie programu kształcenia. Z przedstawionych Zespołowi Oceniającemu materiałów wynika, że WSZJK jest w pełni przydatny do badania zgodności programu z założonymi efektami kształcenia oraz efektywny w zakresie doskonalenia tego programu.

W procesie projektowania efektów uczestniczą również cyklicznie absolwenci SAN – Wydziału w Warszawie poprzez udział w badaniu losów zawodowych absolwentów, co reguluje procedura P-13, która przewiduje weryfikację efektów kształcenia na podstawie opinii sformułowanych przez absolwentów w badaniu ich losów zawodowych. Absolwenci, jako interesariusze zewnętrzni, mają możliwość dokonania oceny efektów kształcenia pod względem nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy, a zatem sformułowane opinie służą procesowi dokonywania ich zmian. Ich opinie o programie kształcenia są

również wykorzystywane do modyfikacji tych programów.

Jak wynika z rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału, Komisji Programowej, a także dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji, udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian jest zapewniony. Potwierdzeniem powyższego jest włączenie interesariuszy do prac nad efektami kształcenia w Komisji Programowej, której członkowie jako interesariusze wewnętrzni (studenci, nauczyciele akademicy ocenianego kierunku) i zewnętrzni (pracodawcy) uczestniczą w tworzeniu lub zmianach programu kształcenia, w tym kierunkowych efektów kształcenia, omówieniu sposobów ich realizacji i weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów. Efekty kształcenia są projektowane z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy.

Ocena efektów kształcenia oraz przedmiotów kształcenia prowadzi do ich zmian. Identyfikuje się udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, którzy mają wpływ na kształtowanie efektów kształcenia. Efekty kształcenia są także projektowane z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy, co zostało potwierdzone w udostępnionej w czasie wizytacji dokumentacji, m.in. sprawozdaniach ze spotkań Komisji Programowej, a także spotkań Zespołu ze studentami oraz przedstawicielami pracodawców.

6.1.2.

Podstawą monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia jest procedura P-10 (*Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia*).

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne są zobowiązani do monitorowania stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia (określonych w sylabusach przedmiotów zgodnie z metodami w nim określonymi) na podstawie *Kwestionariusza weryfikacji efektów kształcenia* w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Monitorowaniu podlega również stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych, za realizację których odpowiada Opiekun Praktyk. Sposób monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych praktykom zawodowym jest określony w Regulaminie Praktyk oraz procedurze P-11 (*Realizacja praktyk studenckich*).

Monitorowaniu stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w procesie dyplomowania służą regulacje zawarte w Zasadach Dyplomowania i Regulaminie Studiów. Ich celem jest zapewnienie właściwej jakości prac dyplomowych, w tym zasad przygotowania i przyjęcia pracy dyplomowej/końcowej, kryteriów oceny tej pracy, jej wymagań formalnych oraz przebiegu egzaminu dyplomowego. Tematy prac dyplomowych są zatwierdzane przez Radę Wydziału. Do sprawdzenia poprawności pracy dyplomowej wykorzystuje się system antyplagiatowy, której podlegają wszystkie prace. Na Wydziale wdrożono także procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych (procedura P-12), w ramach której dokonuje się monitorowania merytorycznej i/lub formalnej poprawności losowo wybranych prac dyplomowych po ich obronach. Raz w roku dokonuje się analizy losowo wybranych prac dyplomowych, zarówno pod względem spełnienia wymogów merytorycznych, jak i formalnych. Prace oceniane są pod kątem zgodności tematu, celów i struktury z efektami kształcenia określonymi dla kierunku. Wnioski z analizy jakości prac dyplomowych są wykorzystywane do opracowywania działań naprawczych, których wdrożenie ma na celu zapewnienia spełnienia przez prace dyplomowe przyjętych standardów jakości.

Monitorowaniu stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia służą również:

- badania dotyczące wiedzy studentów na temat efektów kształcenia i ich realizacji (w którym pytania dotyczą m.in. osiąganych przez studentów efektów kształcenia)
- hospitacji zajęć dydaktycznych, w ramach których oceniana jest m. in. zgodność tematyki prowadzonych zajęć dydaktycznych z sylabusem/kartą przedmiotu i założonymi efektami kształcenia, a także
- monitorowanie losów zawodowych absolwentów, którego celem jest uzyskanie informacji o przydatności osiągniętych przez nich efektów kształcenia na rynku pracy.

Proces monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia obejmuje wszystkie rodzaje zajęć i każdy etap kształcenia. W jego ramach dokonuje analizy rozkładu ocen, w tym ocen z egzaminów. Analizy zawierają również stosowne rekomendacje i zalecenia. Zespół oceniający PKA zapoznał się ze sprawozdaniami nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za monitorowanie stopnia

osiągania zakładanych efektów kształcenia, informacjami o bieżącym poziomie osiągnięcia tych efektów, a także z zawartymi w tych sprawozdaniach rekomendacjami.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest realizowane przez wszystkie podmioty zajmujące się oceną i doskonaleniem efektów kształcenia wskazane w WSZJK. Monitorowanie, ocena i analiza zakładanych efektów kształcenia oraz programów jest prowadzone w ciągu roku akademickiego, a ich efektem jest doskonalenie programów kształcenia, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniach Komisji Programowej.

6.1.3.

Proces weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia dotyczy wszystkich efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i jest regulowany przez obowiązującą w ramach WSZJK procedurę P-10 (*Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia*). Jest on realizowany na poziomie kierunku oraz na poziomie Wydziału. Ocenie podlegają przyjęte formy oraz metody realizacji i weryfikacji efektów kształcenia określone w sylabusach. Są one zależne od specyfiki danego przedmiotu oraz efektu.

Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się na podstawie sprawozdań pochodzących od prowadzących zajęcia, prace dyplomowe i wyniki egzaminu, a także wyniki badań jakości kształcenia przeprowadzonych wśród studentów. Analizy w tym zakresie dokonuje koordynator przedmiotu/modułu, Opiekun Praktyk, opiekunowie proseminariów/seminariów dyplomowych. Ich wnioski przekazywane są Komisji Programowej, która dokonuje analizy otrzymanych materiałów. Komisja dokonuje także analizy sylabusów i prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych. Ocena polega na weryfikacji zakładanych i osiąganych przez studentów efektów kształcenia, form prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych i/lub egzaminacyjnych. Analiza dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie dokonanej analizy Komisja Programowa przygotowuje wnioski zawierające ocenę sytuacji i rekomendacje na kolejny rok akademicki. Wnioski stanowią podstawę do wprowadzania modyfikacji w programie kształcenia, a także sposobów monitorowania osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia. Komisja Programowa na podstawie wyników tych analiz rekomenduje zmiany w programach i efektach kształcenia oraz sposobach ich realizacji i monitorowania.

Weryfikacji realizacji założonych efektów kształcenia na poziomie Wydziału dokonuje Wydziałowy Zespół ds. Weryfikowania Efektów Kształcenia, który raz w roku, po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim przeprowadza weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia. Weryfikacja polega na losowym wybraniu na każdym kierunku sylabusów w liczbie odpowiadającej 10% wszystkich sylabusów na kierunku i dokonaniu ich przeglądu. Przegląd opiera się m.in. analizie sylabusów i prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów, rekomendacjach Komisji Programowych poszczególnych kierunków oraz innych dokumentach wskazanych przez Zespół. Mogą to być: opinie nauczycieli akademickich, opiekunów praktyk, opiekunów prac dyplomowych, obrona pracy dyplomowej, wyniki badań dotyczących efektów kształcenia, wyniki badania losów zawodowych absolwentów, itd. Ocena Zespołu polega na weryfikacji zakładanych i osiąganych przez studentów efektów kształcenia, form prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych i/lub egzaminacyjnych. Ocena dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych efektów kształcenia. Wydziałowy Zespół ds. Weryfikowania Efektów Kształcenia obowiązkowo uwzględnia w analizie przedmioty/moduły o niskiej zdawalności i wysokiej liczbie studentów powtarzających dany przedmiot. Na podstawie dokonanej analizy Zespół przygotowuje krótkie podsumowanie zawierające ocenę sytuacji i rekomendacje na kolejny rok akademicki. Zespół przekazuje wnioski z monitoringu Komisjom Programowym na poszczególnych kierunkach. Mogą one stanowić punkt wyjścia do wprowadzania modyfikacji w programie kształcenia oraz sposobów monitorowania osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia. Komisja Programowa na podstawie powyższych informacji/wyników analiz może rekomendować Radzie Wydziału zmiany w programach i efektach kształcenia oraz sposobach ich realizacji i monitorowania.

Sposób weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych pracy dyplomowej i egzaminowi dyplomowemu określają Zasady Dyplomowania. Student wykonuje pracę dyplomową pod

kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego (profesora, doktora habilitowanego i/lub doktora) posiadającego dorobek naukowy w dziedzinie lub zakresie związanym z danym kierunkiem studiów. Proponowane tematy prac dyplomowych muszą być zatwierdzone przez Radę Wydziału. Prace dyplomowe podlegają recenzji opiekuna pracy i recenzenta co pozwala na weryfikację ich jakości i związku z kierunkowymi efektami kształcenia. Na ostatnim etapie sprawdzenia poprawności pracy wykorzystuje się system antyplagiatowy. Wnioski z analizy jakości prac dyplomowych są wykorzystywane do opracowywania działań naprawczych. Po przeprowadzeniu weryfikacji jakości prac dyplomowych Dziekan Wydziału lub wskazana przez niego osoba prezentuje wnioski z analizy i proponuje korekty do rozpatrzenia przez Komisję Programową i Radę Wydziału.

Sposób weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie praktyk określa Regulamin Praktyk oraz procedura P-11 (*Realizacja praktyk studenckich*). Osobą odpowiedzialną merytorycznie za przygotowanie zawodowe studenta jest Dziekan oraz Opiekun Praktyk, który organizuje i nadzoruje przebieg praktyk. Zaliczenie odbycia praktyk następuje poprzez odpowiedni wpis do indeksu, karty okresowych osiągnięć studenta i protokołu, po uprzednim dokonaniu weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia. Weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych w toku realizacji praktyk dokonuje Opiekun Praktyk z ramienia Instytucji przyjmującej oraz Opiekun Praktyk z ramienia Uczelni. Podmioty zaangażowane w weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia to m.in.: Komisja Programowa, Opiekun Praktyk, Dziekan Wydziału, nauczyciele prowadzący poszczególne przedmioty, Dział Jakości Kształcenia.

Analiza udostępnionej podczas wizytacji dokumentacji pozwala stwierdzić, że proces weryfikacji osiągania efektów kształcenia jest prowadzony na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych metodami zapewniającymi weryfikację stopnia osiągnięcia, efektów kształcenia. WSZJK czuwa nad poprawnością tego procesu, tj. weryfikuje stopień osiąganych efektów kształcenia.

6.1.4.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów nie są objęte WSZJK. Zostały określone w Uchwale nr 6 Senatu z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się.

Na wizytowanym Wydziale dotychczas nie potwierdzono efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

6.1.5.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów służące ocenie przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia reguluje procedura P-13 (*Sledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy*) wdrożona w ramach WSZJK. Uczelnia właściwie odnosi się do problematyki monitorowania losów zawodowych absolwentów, nie tylko z uwagi na przepisy prawa, ale ich uzasadnienie dla działalności pro jakościowej. Celem tych badań jest rozpoznanie sytuacji zawodowej absolwentów i dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i oczekiwań pracodawców, a także uczynienie programów kształcenia atrakcyjnymi z punktu widzenia rynku pracy. Monitoring losów zawodowych absolwentów obejmuje studentów którzy wyrazili zgodę na uczestnictwo w badaniach losów absolwentów oraz na gromadzenie, wykorzystywanie w celach badawczych.

Na badanie losów absolwentów składają się 2 etapy. Na każdym z nich student wypełnia kwestionariusz, który dotyczy ich sytuacji zawodowej i pozycji na rynku pracy, planów zawodowych, stopnia satysfakcji z kształcenia zrealizowanego w perspektywie wykonywanej pracy zawodowej, stopnia osiągnięcia wybranych kompetencji, przydatności wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów w pracy zawodowej, itd.

Jak wynika z przedstawionych dokumentów, opracowywany przez Dział Jakości Kształcenia Raport zawierający wyniki badań, wnioski i zalecenia, przekazywany jest Władzom Uczelni i Wydziału. Wyniki badania są omawiane na spotkaniach Komisji Programowej, konferencji dydaktycznej, itd., co potwierdza przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja. Wyniki analiz służą ocenie przydatności osiągniętych przez absolwentów efektów kształcenia na rynku pracy. Są podstawą do tworzenia rekomendacji do doskonalenia programów kształcenia. Na podstawie wyników analiz formułowane są wnioski z badań będące przesłankami do dostosowywania oferty edukacyjnej, programów i procesu kształcenia do zmieniającego się rynku pracy. Przykładowe działania wdrożone jako efekt realizacji

badan to gruntowna zmiana treści kształcenia w przypadku Lektoratu, czy zwiększenie w toku studiów zadań przewidzianych do realizacji w grupach. Raporty z badania absolwentów są publikowane na stronie internetowej DJK.

Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji pozwala wnioskować, że Uczelnia właściwie odnosi się do problematyki monitorowania losów zawodowych absolwentów. Wdrożona w ramach WSZJK procedura P-13 oraz realizowane w jej ramach Badanie losów zawodowych absolwentów dają możliwość weryfikacji efektów kształcenia oraz odniesienia osiągniętych efektów kształcenia do ich przydatności na rynku pracy, jak również wpływu wykształcenia zdobytego w Społecznej Akademii Nauk na karierę zawodową. Na Wydziale stworzono zatem możliwość realizacji podstawowych celów, którym powinien służyć monitoring losów zawodowych absolwentów.

Jak wynika z przeprowadzonych w trakcie wizytacji rozmów, Władze Wydziału podchodzą do realizacji tego badania z należytą starannością i doceniają wagę płynących z niego wniosków. Świadczy o tym chociażby fakt, że podejmowane są liczne działania pozwalające zwiększyć udział absolwentów w badaniu, najpierw na etapie podpisywania oświadczeń przez studentów w momencie ukończenia studiów, a następnie w trakcie realizacji samego badania, co pozwoliło na zwiększenie zwrotności ankiet.

6.1.6.

Prowadzona na Wydziale polityka kadrowa oraz wdrożone w ramach WSZJK procedury P-04 (*Rozwój naukowy pracowników akademickich, udział w szkoleniach wewnętrznych oraz dokumentacja dotycząca rozwoju naukowego*), P-05 (*ocena osiągnięć i nagradzanie pracowników akademickich oraz jednostek naukowo-dydaktycznych*), P-08 (*Prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych*), P-09 (*Ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów, tzn. „ankietyzacja”*), P-15 (*Przeprowadzanie postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich*) pozwalają na ocenę kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Standardy dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz wskaźniki ich osiągania zostały określone w ogólnouczelnianym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia.

Prowadzona ocena kadry przyczynia się do monitorowania i poziomu jakości kształcenia, do analizowania i oceniania procesu kształcenia, do podejmowania działań eliminujących wszelkie zjawiska patologiczne związane z procesem kształcenia.

Na ocenianym kierunku prowadzona jest systematycznie studencka ocena jakości zajęć dydaktycznych (P-09). Badanie jest przeprowadzane na koniec każdego semestru. Studenci oceniają w następujące aspekty pracy nauczycieli: punktualność prowadzącego, przygotowanie prowadzącego do zajęć, znajomość tematyki zajęć przez prowadzącego, zdolność prowadzącego do przejrzystego i precyzyjnego przekazywania treści zajęć, umiejętność zainteresowania studentów tematyką zajęć, gotowość prowadzącego do odpowiadania na pytania studentów i udzielania dodatkowych wyjaśnień, zdolność prowadzącego do nawiązywania kontaktu ze studentami, kultura osobista prowadzącego i stosunek do studentów, możliwość poszerzenia wiedzy o przedmiocie na zajęciach, możliwość nabycia nowych umiejętności i kompetencji na zajęciach, przydatność zajęć w praktyce zawodowej, ogólna jakość wykorzystywanych pomocy dydaktycznych.

Na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia są systematycznie publikowane biuletyny dla studentów (co zaprezentowano podczas wizytacji), w których uwzględnia się podsumowanie wyników badania, a zatem studenci otrzymują informację zwrotną i zostało to potwierdzone podczas rozmowy ze studentami.

Wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych przekazywane są w formie raportów cząstkowych Kierownikom Zakładów, a także ocenianym nauczycielom akademickim, a w formie raportu końcowego - Władzom Uczelni i Wydziału. Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych i pracy kadry akademickiej poprzez indywidualne działania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz poprzez decyzje o charakterze ogólnym podejmowane przez Władze Uczelni i Wydziału. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej. Wnioski z badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz ważny element polityki zapewniania jakości kadry dydaktycznej. Są uwzględniane przez Kierownika Zakładu przy przydzielaniu zajęć dydaktycznych, a przez Władze Wydziału i Uczelni – w polityce awansu. Ocena nauczycieli

akademickich dokonywana przez studentów jest jednym z 3 elementów składających się na ocenę okresową dokonywaną przez Rektora. W wypadku przyznania oceny negatywnej Uczelnia analizuje jej przyczyny i może rozpocząć działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę z danym wykładowcą.

Na ocenianym kierunku prowadzone są również hospitacje (P-08), którymi objęci są wszyscy pracownicy. Ich istotnym elementem jest rozmowa pohospitacyjna z osobą hospitowaną mającą na celu zaplanowanie możliwych działań służących doskonaleniu jakości procesu kształcenia. Procedura dotycząca hospitacji zajęć dydaktycznych, obejmuje kompleksową ocenę wizytowanych zajęć oraz możliwość sformułowania odpowiednich zaleceń. Proces ten można uznać za służący zapewnieniu i doskonaleniu jakości, bowiem hospitacje te odbywają się regularnie.

W celu zapewnienia właściwej polityki kadrowej nauczyciele akademicki podlegają także ocenie okresowej (P-05), w której uwzględnia się obszar naukowo-badawczy, dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny pracy nauczycieli akademickich. Ocena dotyczy okresu 4 ostatnich lat i jest dokonywana na podstawie oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni, wyników hospitacji oraz oceny dokonywanej przez studentów, której dokonuje Kierownik Zakładu przedstawiając ewentualną propozycję jego dalszego zatrudnienia. Ocenę opiniuje Komisja ds. Etyki i Oceniania Pracowników, a następnie zatwierdza Rektor Uczelni.

Wnioski wynikające z oceny okresowej mają wpływ na poprawę jakości procesu kształcenia, kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej, wielkość obciążenia obowiązkami dydaktycznymi, możliwość rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja (arkusze oceny okresowej, arkusze hospitacji, wyniki oceny dokonywanej przez studentów, sprawozdania ze spotkań Komisji Programowej, itd.) pozwala na stwierdzenie, iż na Wydziale przykłada się dużą wagę do systematycznej oceny kadry.

W ramach wsparcia kadry dydaktycznej w realizacji procesu kształcenia system przewiduje możliwość organizowania szkoleń uczelnianych dla nauczycieli w zakresie doskonalenia metod i technik dydaktycznych, możliwość publikowania przez nauczycieli w wydawnictwie uczelnianym, uczestniczenie w programach wymiany międzynarodowej, a także nagradzanie najlepiej ocenianych nauczycieli akademickich, oraz finansowanie ich udziału w konferencjach naukowych. Pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi są oceniani przez studentów w ramach badania bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia..

6.1.7.

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej skutkują podjęciem działań doskonalących proces kształcenia. Wdrożenie opisanych powyżej procedur pozwala zapewnić prawidłową strukturę zatrudnienia i właściwą obsadę zajęć dydaktycznych, co z kolei umożliwia studentom osiągnięcie określonych w programie efektów kształcenia. Analiza wyników oceny okresowej, w tym protokołów z ewaluacji i hospitacji zajęć wykazała, iż na Wydziale formułuje się zalecenia w zakresie doskonalenia realizacji procesu dydaktycznego. Zróżnicowanie ocen świadczy o tym, że proces ten jest rzetelny. Władze Wydziału przeprowadzają rozmowy, w czasie których informuje się o wynikach ocen, a także podjęciu działań naprawczych lub doskonalących (w przypadkach osób, co do których były sformułowane uwagi). Analiza uzyskiwanych ocen pracowniczych jest podstawą do podejmowania decyzji o przedłużaniu zatrudnienia pracownikom. Oceny wystawiane przez studentów podlegają analizie przez Władze Wydziału, które mają obowiązek reagowania, w przypadku ocen skrajnie niskich i przeprowadzania rozmów z dydaktykami. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej.

Wnioski z wyników przeprowadzonej oceny jakości zajęć dydaktycznych są omawiane na spotkaniach Rady Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji ze spotkań Rad Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia). Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia raz w roku akademickim przedstawia na posiedzeniu Rady Wydziału oraz Senatu opinię o jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych na podstawie otrzymanych raportów końcowych. Wyniki oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów są uwzględniane w ocenie okresowej pracowników. Analiza wybranych arkuszy oceny okresowej pracownika potwierdza, że wyniki oceny

dokonywanej przez studentów wpływają na ocenę okresową nauczycieli akademickich w zakresie ich działalności dydaktycznej.

Wyniki przeprowadzonej wśród studentów oceny jakości zajęć, w tym obserwacja tendencji ocen uzyskiwanych w tym procesie są uwzględniane przez Kierownika Zakładu i Dziekana przy planowaniu obsady zajęć dydaktycznych, a przez Władze Wydziału i Uczelni – w polityce awansu. W wypadku przyznania oceny negatywnej nauczyciel ma obowiązek przedstawienia przełożonemu planu naprawczego. W kolejnym semestrze podlega ponownej ocenie studenckiej oraz hospitacjom. W przypadku uzyskania ponownej oceny negatywnej Władze Uczelni i Wydziału mogą rozpocząć działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę z danym wykładowcą.

Informacja podsumowująca wyniki badania jakości zajęć dydaktycznych jest zamieszczana na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia, dzięki czemu studenci mają świadomość wykorzystania wyników tej oceny w kształtowaniu polityki kadrowej, związanej nie tylko z negatywnymi wynikami (rozwiązanie stosunku pracy), ale i pozytywnym ich wykorzystaniem (np. nagrody).

Wdrożenie opisanych procedur pozwala zapewnić prawidłową strukturę zatrudnienia i właściwą obsadę zajęć dydaktycznych, co z kolei umożliwia studentom osiągnięcie określonych w programie efektów kształcenia. Analiza wyników oceny okresowej, w tym protokołów z ewaluacji i hospitacji zajęć wykazała, iż na Wydziale formułuje się zalecenia w zakresie doskonalenia realizacji procesu dydaktycznego. Zróżnicowanie ocen świadczy o tym, że proces ten jest rzetelny. Władze Wydziału przeprowadzają rozmowy, w czasie których informuje się o wynikach ocen, a także podjęciu działań naprawczych lub doskonalących (w przypadkach osób, co do których były sformułowane uwagi).

6.1.8.

W ramach WSZJK na Wydziale wdrożono procedury P-06 (*Organizacja, warunki technodydaktyczne i realizacja procesu kształcenia*) oraz P-07 (*Ocena warunków technodydaktycznych procesu kształcenia dokonywana przez studentów*) służące monitorowaniu i zapewnieniu właściwej infrastruktury dydaktycznej i organizacji procesu kształcenia.

Raz na 2 lata wśród studentów dokonywana jest ocena bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia. Ocenie studentów podlega m.in.: wielkość i stan pomieszczeń dydaktycznych, wyposażenia tych pomieszczeń w środki audiowizualne, liczebność studentów w grupach wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych i seminaryjnych, dostęp studentów do biblioteki i literatury wskazanej w sylabusach, użyteczność strony internetowej Wydziału, dostępność informacji związanych z tokiem studiów, możliwości rozwoju osobistego stworzone studentom przez Uczelnię, warunki odpoczynku na terenie Wydziału, jakość obsługi administracyjnej studentów, dostępność nauczycieli i władz Wydziału dla studentów.

Opracowywane na tej podstawie wyniki i rekomendacje stanowią punkt wyjścia dla doskonalenia organizacji procesu kształcenia i bazy dydaktycznej oraz planów zarządzania Uczelnią. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja pozwala na stwierdzenie, że są one przedmiotem dyskusji na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Wydziału. Wdrożenie opracowanych na tej podstawie rekomendacji pozwala na zapewnienie studentom odpowiednich warunków w zakresie m.in. bazy dydaktycznej, obsługi administracyjnej, środków wsparcia, przepływu informacji, itd.

Przykładowe działania wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań w tym zakresie to systematyczne szkolenia pracowników Dziekanatu w zakresie obsługi studenta, wydłużenie czasu pracy Dziekanatu, udostępnienie informacji wskazanych przez studentów jako przydatne na stronie internetowej Wydziału, regularne wzbogacanie zasobów bibliotecznych, zmiana godzin konsultacji nauczycieli na bardziej dogodnie dla studentów, itd.

Zgodnie z deklaracjami Władz Wydziału, w proces zapewnienia właściwej jakości kształcenia włączani są prowadzący zajęcia poprzez dbałość o odpowiednie zaplecze dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć, zwłaszcza przy doborze metod ich realizacji.

Wyniki prowadzonych na Wydziale badań, a także rozmowy Zespołu Oceniającego PKA ze studentami potwierdzają, że zasoby materialne odpowiadają potrzebom studentów.

6.1.9.

Za gromadzenie dokumentacji związanej z WSZJK oraz analizę i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia odpowiada Dział Jakości Kształcenia. Działania te są dokumentowane w postaci różnego rodzaju zestawień, raportów bądź sprawozdań, do których mają wgląd interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Ich analiza pozwala na stwierdzenie, że są przygotowywane w sposób rzetelny i staranny. Działania dotyczące zapewniania jakości kształcenia, w tym wyniki badań w zakresie jakości kształcenia są przedmiotem obrad Senatu, Rady Wydziału, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na ich podstawie opracowywane są rekomendacje, których wdrożenie ma na celu podnoszenia jakości kształcenia. Potwierdzają to dokumenty przedstawione podczas wizytacji oraz rozmowy z Władzami i kadrą Wydziału. Dokumentacja dotycząca analiz i działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia jest gromadzona w Zakładach oraz w Dziale Jakości Kształcenia a także w Dziekanacie.

Raporty dotyczące działań związanych z badaniem jakości kształcenia są analizowane przez jednostkę centralną, tj. Dział Jakości Kształcenia, Dziekana Wydziału oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, i stanowią podstawę do wspólnie wypracowanych rekomendacji i podjęcia działań naprawczych.

Kwestie związane z gromadzeniem danych uzyskiwanych w wyniku wdrażania procedur WSZJK oraz ich wykorzystaniem reguluje m.in. procedura P-18 (*Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia*), która określa zasady gromadzenia danych uzyskiwanych w wyniku wdrażania procedur WSZJK oraz ich wykorzystania w celu doskonalenia procesu dydaktycznego. Jej celem jest m.in. zwiększenie skuteczności funkcjonowania Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia.

Według informacji uzyskanych w czasie wizytacji Dziekanat gromadzi dokumentację dotyczącą zapewnienia jakości kształcenia w formie dokumentacji zbiorowej a także indywidualne teczki poszczególnych studentów. Analizę semestralną obejmującą między innymi wyniki sesji egzaminacyjnej, wyniki badań ankietowych przeprowadza najczęściej Dziekanat oraz dział Jakości Kształcenia. Raporty z przeprowadzonej analizy są przedstawiane na posiedzeniach Rady Wydziału i Senatu Uczelni. Analiza danych ma charakter ilościowy i jakościowy oraz uwzględnia wnioski i rekomendacje wynikające z badań jakości kształcenia.

W czasie wizytacji przedłożono dokumenty potwierdzające, iż działania podejmowane w ramach wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia są systematycznie gromadzone i dokumentowane, a także służą analizom dotyczącym zapewnienia jakości kształcenia.

6.1.10.

WSZJK zawiera informacje na temat udostępniania informacji o toku studiów, tj. wczesnego informowania studentów o zmianach w planowanych zajęciach, harmonogramie zajęć i konsultacji z nauczycielami akademickimi, terminach zaliczeń przedmiotów, zasadach rekrutacji określonych przez Senat, regulaminie studiów, regulaminie dyplomowania. Informacje te są przekazywane na stronie internetowej Wydziału Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie. Na stronie zamieszczone są również informacje dotyczące programu kształcenia, efektów kształcenia oraz stosowanego systemu oceny efektów kształcenia. Podstawowym źródłem informacji w tym zakresie są sylabusy przedmiotów. W udostępnianych studentom na stronie sylabusach szczegółowo określa się kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia oraz informacje o sposobach ich oceny i weryfikacji. Zawartość poszczególnych sylabusów jest także prezentowana podczas pierwszych zajęć.

Dzięki programowi *WIRTUALNY DZIEKANAT* studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Na uwagę zasługuje fakt, że studenci systematycznie dokonują oceny dostępności informacji na temat kształcenia poprzez realizowane przez Dział Jakości Kształcenia wspólnie z Samorządem badanie ankietowe, co wspomaga procedura P-07 (*Ocena warunków technodydaktycznych, obsługi administracyjnej oraz organizacji procesu kształcenia dokonywana przez studentów*).

Na podstawie wyników tego badania opracowywane są rekomendacje w tym zakresie. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja świadczy o tym, że w obszarach, w których zostały stwierdzone braki wdrażane są działania naprawcze, jak np. zwiększenie czytelności strony *www* Wydziału poprzez posegregowanie dokumentów w odpowiednich zakładkach, zamieszczanie biuletynów informacyjnych na stronie Działu Jakości Kształcenia, itd. Studentom udostępniana jest także dokumentacja dotycząca działań realizowanych w ramach WSZJK. Opis obowiązujących

procedur służących zapewnianiu jakości kształcenia jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych w Dziekanacie i w Bibliotece. Streszczenia lub podsumowania opracowywanych raportów są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej DJK.

Na podstawie rozmów z władzami Wydziału oraz studentami można stwierdzić, iż na Wydziale są realizowane powszechnie obowiązujące standardy w zakresie polityki informowania studentów na temat efektów kształcenia oraz innych istotnych dla procesu dydaktycznego elementów. Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji, a także opinie studentów zgłoszone podczas spotkania Zespołu PKA pozwalają na stwierdzenie, że studentom zapewniono dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz o jego wynikach w stopniu odpowiadającym ich potrzebom.

6.2.

Wdrożony na Wydziale kompleksowy System Zarządzania Jakością Kształcenia umożliwia budowanie mechanizmów, które zapewniają jego rozwój i doskonalenie. Na Wydziale oraz w Uczelni dokonuje się systematycznej oceny skuteczności ogólnouczelnianego oraz wydziałowego SZJK, czego wynikiem jest systematyczna aktualizacja tych systemów dokonywana wraz z końcem roku akademickiego. Kwestie związane z weryfikacją, modyfikacją i doskonaleniem WSZJK reguluje procedura P-14, której celem jest doskonalenie systemów w taki sposób, aby były one zgodne z bieżącymi regulacjami prawnymi, najnowszymi trendami w obszarze zapewniania jakości kształcenia, potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, itd. W założeniach ma to zwiększyć skuteczność tych systemów, a w dalszej perspektywie budować kulturę jakości kształcenia. Procedura przewiduje m.in. możliwość zgłaszania propozycji modyfikacji w systemach przez wszystkich pracowników, studentów oraz przez interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Uczelnią. Mogą być one zgłaszane w toku całego roku akademickiego.

Na corocznej konferencji dydaktycznej odbywającej się na koniec roku akademickiego Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia lub wyznaczona przez niego osoba przedstawia podsumowanie działań realizowanych w ramach ogólnouczelnianego WSZJK na Uczelni, wstępne rekomendacje na nadchodzący rok akademicki oraz propozycje dotyczące wprowadzenia modyfikacji w tym systemie. Dziekan Wydziału przedstawia analogiczne podsumowanie dla Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Modyfikacje w systemach wprowadzane są z początkiem nowego roku akademickiego.

Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji oraz rozmowy z Władzami wydziału pozwalają wnioskować, że w ostatnich latach WSZJK był systematycznie oceniany i co roku wprowadzano w nim modyfikacje mające na celu zwiększenie jego skuteczności. Jedną z ostatnich wprowadzonych w nim zmian było np., przegląd i zebranie regulacji w obszarze przepływu informacji dotyczących wyników badania jakości kształcenia i uzupełnienie WSZJK o procedurę P-18: („Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia”) lub rozszerzenie procedury P-14 o badanie ankietowe dotyczące efektywności WSZJK, które ma być realizowane nie rzadziej niż raz na 2 lata.

Z rozmów z Władzami Wydziału można wnioskować, że wyniki oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości są wykorzystywane do jego doskonalenia. Potwierdzeniem tego jest coroczna aktualizacja Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia polegająca na wdrażaniu nowych procedur lub modyfikacji procedur już wdrożonych. O skuteczności WSZJK świadczą działania naprawcze wdrażane w tym obszarze. Znajdują one potwierdzenie w przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji – np. sprawozdania ze spotkań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, itd.

Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja oraz wnioski z rozmów z Władzami Wydziału pozwalają stwierdzić, że WSZJK jest solidnie ugruntowany w polityce projakościowej Wydziału i podejmowane są systematyczne działania w celu jego aktualizacji, mającej na celu zwiększenie jego efektywności.

Przykładowe działania potwierdzające fakt wykorzystywania wyników oceny skuteczności systemu w procesie kształcenia oraz do jego doskonalenia to np. powołanie Pełnomocnika Rektora ds. Pracodawców, zakup bazy danych do dokumentowania dorobku kadry od firmy zewnętrznej, publikowanie biuletynu dla studentów na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia, wprowadzenie do programu kształcenia przedmiotu przygotowującego do pisania pracy dyplomowej,

modyfikacje w Zasadach Dyplomowania i regulaminie Praktyk Zawodowych, modyfikacji programów studiów, jak np. zwiększenie udziału zajęć o charakterze aktywizującym, zwiększono liczbę godzin z lektoratu, zwiększono zakres kształcenia z zakresu prawa ,wprowadzono innowacyjne treści kształcenia z zakresu *e-biznes, e-marketing* .rozszerzono ofertę przedmiotów do wyboru,

3. Uzasadnienie oceny

Podsumowując można zatem stwierdzić, iż dokumentacja dotycząca WSZJK obejmuje wszystkie obszary mające wpływ na jakość kształcenia. Są one spójne i zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami.

Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji oraz rozmowy z Władzami Wydziału i przedstawicielami kierunku pozwalają na stwierdzenie, że na Wydziale Nauk o Zarządzaniu i Bezpieczeństwie w Warszawie wdrożono wewnętrzny system zarządzania jakością kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie z uwzględnieniem wszystkich elementów procesu kształcenia. *„Mocną stroną jest kompleksowość WSZJK. Uwzględniono w nim wszystkie istotne elementy procesu kształcenia i czynniki decydujące o jego jakości.”* Biorąc pod uwagę przedstawione podczas wizytacji rozwiązania organizacyjne oraz przyjęte regulacje, należy stwierdzić, że są one skuteczne. Pozwalają na dokonywanie rzetelnej oceny i analizy osiągniętych efektów kształcenia, doskonalenie programu kształcenia i metod jego realizacji. Procedury zostały opisane w sposób czytelny, a ich realizacja zapewnia podejmowanie skutecznych działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest przejrzysta. Zakres obowiązków poszczególnych jednostek w ramach WSZJK został określony w sposób precyzyjny.

Na uwagę zasługuje fakt, że Władze Wydziału przykładają dużą wagę do włączania interesariuszy zewnętrznych w tworzenie i doskonalenie programów kształcenia oraz w określanie i ocenę efektów kształcenia. Widoczne jest to w różnorodności podejmowanych w tym zakresie działań. Udział interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia jest przy tym dokumentowany np. w sprawozdaniach ze spotkań Komisji Programowej kierunku *zarządzanie* , Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

W budowaniu kultury jakości widoczny jest także udział studentów. Ich przedstawiciele uczestniczą w spotkaniach m.in.: Senatu, Rady Wydziału, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Programowej, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Identyfikowana jest również (choć w niewielkim stopniu) aktywność studentów na tych spotkaniach, bowiem na podstawie przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji można wnioskować, że chętnie zgłaszają wnioski i propozycje zmian w programach kształcenia. Przedstawiona dokumentacja potwierdza fakt, że Samorząd opiniuje programy i plany kształcenia, regulaminy (np. Regulamin Studiów, Zasady Dyplomowania, itd.), zgłasza wnioski dotyczące bazy dydaktycznej i innych elementów składających się na proces kształcenia (na spotkaniach Rady Wydziału, Komisji Programowej, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia), realizuje wspólnie z DJK badania jakości kształcenia.

Z przedstawionych podczas wizytacji Zespołowi Oceniającemu dokumentów wynika, że udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewniania jakości kształcenia jest znaczący, jest starannie dokumentowany i przyczynia się do budowy jakości procesu kształcenia, a stosowane na Wydziale formy aktywizacji uczestników procesu kształcenia są skuteczne.

Należy również podkreślić, że dokumentacja, jaka powstaje na Wydziale w ramach WSZJK jest przygotowywana rzetelnie i przejrzysto. Jakość opracowanych materiałów, kompetencje poszczególnych osób odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację poszczególnych zadań w ramach WSZJK zarówno na poziomie Uczelni, jak i Wydziału, potwierdzają, że Władze Uczelni i Wydziału dokładają wszelkich starań do budowy efektywnego WSZJK.

Podsumowując, obowiązujące w ramach WSZJK uregulowania są kompleksowe, spójne i przejrzyste. Pozwalają na stwierdzenie, że realizacja przyjętej w Uczelni Polityki Jakości jest zapewniona poprzez obowiązujące wewnętrzne procedury. Regulacje wdrożone w ramach WSZJK umożliwiają sprawne organizowanie procesu kształcenia, wdrażanie rozwiązań doskonalących kształcenie studentów w celu uzyskania przez nich kompetencji umożliwiających zatrudnienie w zakresie uzyskanego wykształcenia.

4. Zalecenia

Bardziej wnikliwa ocena jakości prac dyplomowych i doskonalenie procesu dyplomowania.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT zaprezentowana w Raporcie Samooceny wskazuje trafnie wszystkie elementy tej analizy. Do mocnych strony zaliczyć trzeba: kadra naukowo-dydaktyczna, udział interesariuszy zewnętrznych w opracowywaniu koncepcji i zaangażowanie w jego realizację. Słabe strony to: studenci nie korzystają z wymiany zagranicznej; ograniczone wykorzystanie metod kształcenia na odległość; małe zaangażowanie studentów w działalność naukową. Szansą dla kierunku jest rosnące zainteresowanie studiami o profilu praktycznym; dostępność programów finansowanych z funduszy unijnych adresowanych do uczelni, kontynuacja pozyskiwania praktyków do prowadzenia zajęć. Zagrożeniem jest negatywna tendencja demograficzna, to jest postępujący i coraz bardziej odczuwalny skutek niżu demograficznego, który powoduje mniejszą liczbę nowych studentów.

Dobre praktyki

Brak przykładów